

Komunike o razgovorih med predstavniki rumunske in jugoslovanske vlade. — Pismo makedonske mladine maršalu Titu. Govor ministra za industrijo B. Kidriča ob dograditvi elektrarne v Bogatičih. — Koroška. — Vzgladni primeri. Delo strojno-traktorskih postaj. — Teden športnega letalstva. Razvoj plemenitne postaje v št. Lenartu. — Sindikati in naše socialno zavarovanje. — Kulturno delo na mladinski progi. Zunanja politika. — Fizkultura. — Dopisi.

Tiskovna konferenca predsednika rumunske vlade dr. Groze

Gospodarsko in kulturno sodelovanje FLR Jugoslavije in Rumunije je prispevek k okrepitvi miru Jugoslavija je poleg Sovjetske zveze prva nudila pomoč Rumuniji, ko je bila v najtežjem prehranbenem položaju

Beograd, 10. jun. (Tanjug.) Predsednik rumunske vlade g. dr. Petru Groza priredil večer ob 18. uri v prostorih rumunskega veleposlanstva tiskovno konferenco, ki so se je udeležili številni domači in tuji novinarji. Tiskovni konferenci sta prisostvovala tudi rumunski minister za prosveto g. Stevan Vojtek ter rumunski veleposlanik v Beogradu g. dr. Tudor Vianu.

Veleposlanik g. Vianu je ob otvoritvi tiskovne konference poudaril, da je pred tremi dnevi prispela v Beograd rumunska delegacija s predsednikom gosp. dr. Grozo na čelu, da bi okrepila prijateljske vezi med Rumunijo in Jugoslavijo.

Nato je predsednik rumunske vlade g. dr. Petru Groza podal predstavnikom tiska izjavo o rezultatih bivanja rumunske delegacije v Beogradu, v kateri je med drugim dejal:

»Sem kaj smo prišli, da bi okrepili prijateljske vezi med Rumunijo in Jugoslavijo. Gospod veleposlanik Vianu je dejal, da smo prispeli v ta namen v Beograd pred tremi dnevi. Popravl bi ga rad v toliko, da to ni delo teh treh dni, temveč se je to delo začelo že pred stoletji. Prijateljstvo med narodi Jugoslavije in Rumunije datira že iz daljne preteklosti, ker ti dve deželi nista nikoli sovražili druga druge.

O dnevnem redu konferenc, ki smo jih imeli, vam ne bi imel veliko povedati, ker so znani problemi, ki stojijo pred nami. Predvsem gre za okrepitev prijateljstva med našima dvema državama, da bi s tem lahko dali svoj prispevek k utrditvi svetovnega mira. Dalje prihaja gospodarsko sodelovanje, ki je zelo važno za obnovo naših držav, ki sta bili, kot vam je znano, hudo opustošeni med vojno. Razen gospodarskega sodelovanja gre še tudi za kulturno sodelovanje. Vse to vodi k enem in istemu cilju, to pa je — k boljšim odnosom med našima dvema državama in k okrepitvi svetovnega mira.

Predvsem je naša delegacija sprejela s predstavniki jugoslovanske vlade osnutke konvencije o kulturnem sodelovanju med Jugoslavijo in Rumunijo. Ostajajo nam samo še nekatere formalnosti, ki jih moramo izvršiti doma. Razume se, da bo ta konvencija znatno prispevala k kulturnemu sodelovanju med narodi Jugoslavije in Rumunije.

Nadalje smo tudi proučili predlog ekonomskega sporazuma med Jugoslavijo in Rumunijo. Ta sporazum bo okrepil ekonomske vezi in pospešil izmenjavo blaga. V tem pogledu bomo dovršili doma to, kar še ni bilo storjenega tukaj. Po kulturni konvenciji in ekonomskem sporazumu bo razumljivo prišlo na vrsto tesnejše politično sodelovanje, kajti obte ti dve pogodbi vodita do tega. Videli bomo, kakšno obliko bo imelo to politično sodelovanje.

S tem je predsednik rumunske vlade dr. Groza zaključil svojo izjavo. V svojem odgovoru na vprašanje, kakšno je stanje prehrane v Rumuniji, je predsednik dr. Groza dejal:

O tej pomoči je tisk veliko pisal in rumunski narod jo je sprejel z zahvalo ter bo zanjo hvaležen. Na ta način je lahko Rumunija vzdržala do trenutka, ko so prispeli življenjske potrebščine, ki jih je kupila. Znano je, da je do tega prišlo po zelo težkih pogajanjih.

Po takem organiziranju prehrane in po pomoči, ki smo jo sprejeli od sosednih držav, nato pa tudi od drugih držav, se je ustvaril v Rumuniji položaj, ki je sicer še vedno težaven, ki nam pa daje vero, da lahko z zaupanjem gledamo v bodočnost v prepričanju, da bo to vprašanje popolnoma rešeno, če bo letošnja žetev vsaj srednje dobra.

Zadovoljen sem, da je bila pomoč, ki je prispela v Rumunijo, razdeljena točno in pravočasno onim, ki jim je bila najpotrebnejša, o čemer so se lahko prepričali preko svojih organizacij držav, ki so nam to pomoč poslale.

Na vprašanje, če bi lahko kljub svojemu kratkotrajnemu bivanju v Beogradu povedal kaj o svojih vtisih je predsednik dr. Groza med drugim dejal:

»To, kar pada v vaše deželi predvsem v oči — je dejal dr. Groza — ter se obrnil do jugoslovanskih novinarjev — to je predvsem delo, ki je povsod vidljivo, delo, ki se opravlja prostovoljno in odločno, da bi obnovili, kar je uničila vojna. V tem pogledu sem si pridobil izredne vtise. Delo je postalo v Jugoslaviji čast in ni več kazen ali breme, kot je bilo to nekdanj.

»Znane so težave glede prehrane, ki so zajele Rumunijo po dveh zaporednih letih suše. Razumljivo je, da se je, kot navadno, tudi v tej smeri precej pretiravalo. Govorilo se je o desetstotih mrtvih itd. Te vesti so fantastične in brez vsake podlage. Vendar je vsekakor gotovo, da je bilo pomanjkanje izredno veliko v Moldaviji. Vendar je ljudstvo v tistih predelih Rumunije, kjer je bilo vsaj nekaj pridelka, storilo vse, kar je moglo, da bi olajšalo stanje prehrane tistim predelom, ki so največ trpeli. Vlada je organizirala to, kar je ljudstvo dajalo samo od sebe tako, da je lahko delno zadovoljila potrebe ljudstva.

Iz drugih držav — je nadaljeval predsednik g. dr. Groza — nam je bila izkazana velika pomoč, predvsem iz sosednih držav. Rumunija je danes v tem srečnem položaju, da je v dobrih in prijateljskih odnosih z vsemi svojimi sosedji. To dejstvo je prišlo do izraza tudi v tem, da je Rumunija dobila poleg pomoči v hrani tudi tako pomoč, da so številne sosednje države sprejele rumunske otroke, da jih prehranijo v teh težkih letih.

Izkoriščam to priliko — je dejal predsednik g. dr. Groza — da obvestim svetovno javno mnenje točno o tem, kakšen je bil položaj v tem oziru.

Največjo pomoč, ki smo jo sprejeli, smo dobili od Sovjetske zveze. Razen olajšav, ki nam jih je dala Sovjetska zveza v okviru pogodbe o premirju, nam je nudila tudi pomoč v naravi. Brez vsakih jamstev in vsakršnega predplačila je dala Sovjetska zveza Rumuniji 30.000 vagonov žita. Od nas so samo zahtevali, da to količino vrnemo v naravi pozneje, ko bomo to zmogli. Smatram za potrebno, da to dejstvo poudarim predvsem zaradi tega, ker so nekateri poskušali, da bi na neodgovoren način pojasnili prehranjevalne težave v Rumuniji s tem, da je morala Rumunija dati Sovjetski zvezi na račun reparacij in za vzdrževanje Rdeče armade. Bili so tudi taki, ki so celo trdili, da je Rumunija dajala Sovjetski zvezi od pomoči, ki jo je dobivala iz inozemstva. Na tem mestu izjavljam, da Sovjetska zveza ni od Rumunije nikoli zahtevala niti enega samega zrna. Sovjetska zveza je pristala na zelo znatno zmanjšanje življenjskih potrebščin tudi za tiste maloštevilne sovjetske čete, ki so ostale v Rumuniji, ker so zanje dovažali hrano iz Sovjetske zveze. O tem so točni podatki.

Ko se nahajam tu v Jugoslaviji, sem dolžan poudariti, da je Jugoslavija izmed vseh sosednih držav prva nudila Rumuniji pomoč, in to tedaj, ko je bilo stanje prehrane najtežje. Jugoslavija s svoje strani ni zahtevala za to pomoč nobenega kritja. Mi vemo, da so z določene strani Jugoslaviji očitali, da je nudila Rumuniji pomoč v hrani. Toda mi bomo Jugoslaviji za to pomoč vedno hvaležni. Razen tega so nam pomagale tudi Bolgarija, Poljska, Češkoslovaška in Madžarska.

To dejstvo je znova potrdilo, da je zelo dobro živeti v prijateljskih odnosih s svojimi najbližjimi sosedji, ker so ti v stanju, da vedno lahko hitro prisokročijo na pomoč.

Ta pomoč sosednih držav je Rumuniji omogočila, da se je nekoliko oddahnila.

»Znane so težave glede prehrane, ki so zajele Rumunijo po dveh zaporednih letih suše. Razumljivo je, da se je, kot navadno, tudi v tej smeri precej pretiravalo. Govorilo se je o desetstotih mrtvih itd. Te vesti so fantastične in brez vsake podlage. Vendar je vsekakor gotovo, da je bilo pomanjkanje izredno veliko v Moldaviji. Vendar je ljudstvo v tistih predelih Rumunije, kjer je bilo vsaj nekaj pridelka, storilo vse, kar je moglo, da bi olajšalo stanje prehrane tistim predelom, ki so največ trpeli. Vlada je organizirala to, kar je ljudstvo dajalo samo od sebe tako, da je lahko delno zadovoljila potrebe ljudstva.

Iz drugih držav — je nadaljeval predsednik g. dr. Groza — nam je bila izkazana velika pomoč, predvsem iz sosednih držav. Rumunija je danes v tem srečnem položaju, da je v dobrih in prijateljskih odnosih z vsemi svojimi sosedji. To dejstvo je prišlo do izraza tudi v tem, da je Rumunija dobila poleg pomoči v hrani tudi tako pomoč, da so številne sosednje države sprejele rumunske otroke, da jih prehranijo v teh težkih letih.

Izkoriščam to priliko — je dejal predsednik g. dr. Groza — da obvestim svetovno javno mnenje točno o tem, kakšen je bil položaj v tem oziru.

Največjo pomoč, ki smo jo sprejeli, smo dobili od Sovjetske zveze. Razen olajšav, ki nam jih je dala Sovjetska zveza v okviru pogodbe o premirju, nam je nudila tudi pomoč v naravi. Brez vsakih jamstev in vsakršnega predplačila je dala Sovjetska zveza Rumuniji 30.000 vagonov žita. Od nas so samo zahtevali, da to količino vrnemo v naravi pozneje, ko bomo to zmogli. Smatram za potrebno, da to dejstvo poudarim predvsem zaradi tega, ker so nekateri poskušali, da bi na neodgovoren način pojasnili prehranjevalne težave v Rumuniji s tem, da je morala Rumunija dati Sovjetski zvezi na račun reparacij in za vzdrževanje Rdeče armade. Bili so tudi taki, ki so celo trdili, da je Rumunija dajala Sovjetski zvezi od pomoči, ki jo je dobivala iz inozemstva. Na tem mestu izjavljam, da Sovjetska zveza ni od Rumunije nikoli zahtevala niti enega samega zrna. Sovjetska zveza je pristala na zelo znatno zmanjšanje življenjskih potrebščin tudi za tiste maloštevilne sovjetske čete, ki so ostale v Rumuniji, ker so zanje dovažali hrano iz Sovjetske zveze. O tem so točni podatki.

Ko se nahajam tu v Jugoslaviji, sem dolžan poudariti, da je Jugoslavija izmed vseh sosednih držav prva nudila Rumuniji pomoč, in to tedaj, ko je bilo stanje prehrane najtežje. Jugoslavija s svoje strani ni zahtevala za to pomoč nobenega kritja. Mi vemo, da so z določene strani Jugoslaviji očitali, da je nudila Rumuniji pomoč v hrani. Toda mi bomo Jugoslaviji za to pomoč vedno hvaležni. Razen tega so nam pomagale tudi Bolgarija, Poljska, Češkoslovaška in Madžarska.

To dejstvo je znova potrdilo, da je zelo dobro živeti v prijateljskih odnosih s svojimi najbližjimi sosedji, ker so ti v stanju, da vedno lahko hitro prisokročijo na pomoč.

Ta pomoč sosednih držav je Rumuniji omogočila, da se je nekoliko oddahnila.

Izkoriščam to priliko — je dejal predsednik g. dr. Groza — da obvestim svetovno javno mnenje točno o tem, kakšen je bil položaj v tem oziru.

Največjo pomoč, ki smo jo sprejeli, smo dobili od Sovjetske zveze. Razen olajšav, ki nam jih je dala Sovjetska zveza v okviru pogodbe o premirju, nam je nudila tudi pomoč v naravi. Brez vsakih jamstev in vsakršnega predplačila je dala Sovjetska zveza Rumuniji 30.000 vagonov žita. Od nas so samo zahtevali, da to količino vrnemo v naravi pozneje, ko bomo to zmogli. Smatram za potrebno, da to dejstvo poudarim predvsem zaradi tega, ker so nekateri poskušali, da bi na neodgovoren način pojasnili prehranjevalne težave v Rumuniji s tem, da je morala Rumunija dati Sovjetski zvezi na račun reparacij in za vzdrževanje Rdeče armade. Bili so tudi taki, ki so celo trdili, da je Rumunija dajala Sovjetski zvezi od pomoči, ki jo je dobivala iz inozemstva. Na tem mestu izjavljam, da Sovjetska zveza ni od Rumunije nikoli zahtevala niti enega samega zrna. Sovjetska zveza je pristala na zelo znatno zmanjšanje življenjskih potrebščin tudi za tiste maloštevilne sovjetske čete, ki so ostale v Rumuniji, ker so zanje dovažali hrano iz Sovjetske zveze. O tem so točni podatki.

Ko se nahajam tu v Jugoslaviji, sem dolžan poudariti, da je Jugoslavija izmed vseh sosednih držav prva nudila Rumuniji pomoč, in to tedaj, ko je bilo stanje prehrane najtežje. Jugoslavija s svoje strani ni zahtevala za to pomoč nobenega kritja. Mi vemo, da so z določene strani Jugoslaviji očitali, da je nudila Rumuniji pomoč v hrani. Toda mi bomo Jugoslaviji za to pomoč vedno hvaležni. Razen tega so nam pomagale tudi Bolgarija, Poljska, Češkoslovaška in Madžarska.

To dejstvo je znova potrdilo, da je zelo dobro živeti v prijateljskih odnosih s svojimi najbližjimi sosedji, ker so ti v stanju, da vedno lahko hitro prisokročijo na pomoč.

Ta pomoč sosednih držav je Rumuniji omogočila, da se je nekoliko oddahnila.

Izkoriščam to priliko — je dejal predsednik g. dr. Groza — da obvestim svetovno javno mnenje točno o tem, kakšen je bil položaj v tem oziru.

Največjo pomoč, ki smo jo sprejeli, smo dobili od Sovjetske zveze. Razen olajšav, ki nam jih je dala Sovjetska zveza v okviru pogodbe o premirju, nam je nudila tudi pomoč v naravi. Brez vsakih jamstev in vsakršnega predplačila je dala Sovjetska zveza Rumuniji 30.000 vagonov žita. Od nas so samo zahtevali, da to količino vrnemo v naravi pozneje, ko bomo to zmogli. Smatram za potrebno, da to dejstvo poudarim predvsem zaradi tega, ker so nekateri poskušali, da bi na neodgovoren način pojasnili prehranjevalne težave v Rumuniji s tem, da je morala Rumunija dati Sovjetski zvezi na račun reparacij in za vzdrževanje Rdeče armade. Bili so tudi taki, ki so celo trdili, da je Rumunija dajala Sovjetski zvezi od pomoči, ki jo je dobivala iz inozemstva. Na tem mestu izjavljam, da Sovjetska zveza ni od Rumunije nikoli zahtevala niti enega samega zrna. Sovjetska zveza je pristala na zelo znatno zmanjšanje življenjskih potrebščin tudi za tiste maloštevilne sovjetske čete, ki so ostale v Rumuniji, ker so zanje dovažali hrano iz Sovjetske zveze. O tem so točni podatki.

Ko se nahajam tu v Jugoslaviji, sem dolžan poudariti, da je Jugoslavija izmed vseh sosednih držav prva nudila Rumuniji pomoč, in to tedaj, ko je bilo stanje prehrane najtežje. Jugoslavija s svoje strani ni zahtevala za to pomoč nobenega kritja. Mi vemo, da so z določene strani Jugoslaviji očitali, da je nudila Rumuniji pomoč v hrani. Toda mi bomo Jugoslaviji za to pomoč vedno hvaležni. Razen tega so nam pomagale tudi Bolgarija, Poljska, Češkoslovaška in Madžarska.

To dejstvo je znova potrdilo, da je zelo dobro živeti v prijateljskih odnosih s svojimi najbližjimi sosedji, ker so ti v stanju, da vedno lahko hitro prisokročijo na pomoč.

Ta pomoč sosednih držav je Rumuniji omogočila, da se je nekoliko oddahnila.

Izkoriščam to priliko — je dejal predsednik g. dr. Groza — da obvestim svetovno javno mnenje točno o tem, kakšen je bil položaj v tem oziru.

Največjo pomoč, ki smo jo sprejeli, smo dobili od Sovjetske zveze. Razen olajšav, ki nam jih je dala Sovjetska zveza v okviru pogodbe o premirju, nam je nudila tudi pomoč v naravi. Brez vsakih jamstev in vsakršnega predplačila je dala Sovjetska zveza Rumuniji 30.000 vagonov žita. Od nas so samo zahtevali, da to količino vrnemo v naravi pozneje, ko bomo to zmogli. Smatram za potrebno, da to dejstvo poudarim predvsem zaradi tega, ker so nekateri poskušali, da bi na neodgovoren način pojasnili prehranjevalne težave v Rumuniji s tem, da je morala Rumunija dati Sovjetski zvezi na račun reparacij in za vzdrževanje Rdeče armade. Bili so tudi taki, ki so celo trdili, da je Rumunija dajala Sovjetski zvezi od pomoči, ki jo je dobivala iz inozemstva. Na tem mestu izjavljam, da Sovjetska zveza ni od Rumunije nikoli zahtevala niti enega samega zrna. Sovjetska zveza je pristala na zelo znatno zmanjšanje življenjskih potrebščin tudi za tiste maloštevilne sovjetske čete, ki so ostale v Rumuniji, ker so zanje dovažali hrano iz Sovjetske zveze. O tem so točni podatki.

Ko se nahajam tu v Jugoslaviji, sem dolžan poudariti, da je Jugoslavija izmed vseh sosednih držav prva nudila Rumuniji pomoč, in to tedaj, ko je bilo stanje prehrane najtežje. Jugoslavija s svoje strani ni zahtevala za to pomoč nobenega kritja. Mi vemo, da so z določene strani Jugoslaviji očitali, da je nudila Rumuniji pomoč v hrani. Toda mi bomo Jugoslaviji za to pomoč vedno hvaležni. Razen tega so nam pomagale tudi Bolgarija, Poljska, Češkoslovaška in Madžarska.

To dejstvo je znova potrdilo, da je zelo dobro živeti v prijateljskih odnosih s svojimi najbližjimi sosedji, ker so ti v stanju, da vedno lahko hitro prisokročijo na pomoč.

Ta pomoč sosednih držav je Rumuniji omogočila, da se je nekoliko oddahnila.

Izkoriščam to priliko — je dejal predsednik g. dr. Groza — da obvestim svetovno javno mnenje točno o tem, kakšen je bil položaj v tem oziru.

Največjo pomoč, ki smo jo sprejeli, smo dobili od Sovjetske zveze. Razen olajšav, ki nam jih je dala Sovjetska zveza v okviru pogodbe o premirju, nam je nudila tudi pomoč v naravi. Brez vsakih jamstev in vsakršnega predplačila je dala Sovjetska zveza Rumuniji 30.000 vagonov žita. Od nas so samo zahtevali, da to količino vrnemo v naravi pozneje, ko bomo to zmogli. Smatram za potrebno, da to dejstvo poudarim predvsem zaradi tega, ker so nekateri poskušali, da bi na neodgovoren način pojasnili prehranjevalne težave v Rumuniji s tem, da je morala Rumunija dati Sovjetski zvezi na račun reparacij in za vzdrževanje Rdeče armade. Bili so tudi taki, ki so celo trdili, da je Rumunija dajala Sovjetski zvezi od pomoči, ki jo je dobivala iz inozemstva. Na tem mestu izjavljam, da Sovjetska zveza ni od Rumunije nikoli zahtevala niti enega samega zrna. Sovjetska zveza je pristala na zelo znatno zmanjšanje življenjskih potrebščin tudi za tiste maloštevilne sovjetske čete, ki so ostale v Rumuniji, ker so zanje dovažali hrano iz Sovjetske zveze. O tem so točni podatki.

Ko se nahajam tu v Jugoslaviji, sem dolžan poudariti, da je Jugoslavija izmed vseh sosednih držav prva nudila Rumuniji pomoč, in to tedaj, ko je bilo stanje prehrane najtežje. Jugoslavija s svoje strani ni zahtevala za to pomoč nobenega kritja. Mi vemo, da so z določene strani Jugoslaviji očitali, da je nudila Rumuniji pomoč v hrani. Toda mi bomo Jugoslaviji za to pomoč vedno hvaležni. Razen tega so nam pomagale tudi Bolgarija, Poljska, Češkoslovaška in Madžarska.

To dejstvo je znova potrdilo, da je zelo dobro živeti v prijateljskih odnosih s svojimi najbližjimi sosedji, ker so ti v stanju, da vedno lahko hitro prisokročijo na pomoč.

Ta pomoč sosednih držav je Rumuniji omogočila, da se je nekoliko oddahnila.

Vaše prizadevanje za izgraditev dežele je na isti višini, kakor so bile borbe partizanov za osvoboditev domovine, borbe, ki so izvale občudovanje vsega sveta. Razen velike etične vrednosti je važna značilnost tega dela v tem, da je to načrtno delo, delo, ki se opravlja pod enotnim vodstvom, kot je to bilo v borbah za osvoboditev. Imel sem čast in zadovoljstvo, da sem bil v hiši maršala Tita. V domu, kjer biva maršal Tito, ni več na steni zemljevida, ki bi kazal stanje borb na bojiščih. Ta karta je zamenjana z drugo karto, ki z grafičnimi prikazuje, koliko se dnevno proizvaja in koliko se dosega po planu predvidena proizvodnja.

Pred odhodom iz Beograda si bom še bolje ogledal, kako in kaj moramo delati doma v Rumuniji. V vsakem primeru odhajamo ohrabreni, ker vidimo, kaj se lahko doseže z močno voljo ljudstva. Žal mi je, da zaradi kratkega časa ne morem govoriti o svojih vtisih tudi na drugih področjih, o vsem tem, kar sem tukaj videl s svojimi očmi. Navedel bom samo še nekaj, to pa je nacionalno vprašanje, ki so iz tega izhajale. Vsek potšen človek mora danes priznati to pomembno pridobitev, ki služi kot nauk, razume se — kot nauk onim, ki so nauka še potrebni, toda takih je še. Oni, ki jim je ta nauk potreben, bi morali priti semkaj.

Nek novinar je predsednika g. dr. Groza vprašal, če kot preizkušeni prijatelj balkanskih narodov misli, da obstaja sedaj v zvezi z novim položajem na Madžarskem boljši pogoj za sodelovanje med to državo in ostalimi balkanskimi državami.

»Gotovo je — je odgovoril dr. Groza — da smo danes za znaten korak naprej, ker so se na Madžarskem razmere razjasnile. Vendar bi neodvisno od političnih izprememb lahko rekli, da je tu tudi nek določen, naraven tok dogodkov, po katerem se približujemo drug drugemu.

Na vprašanje o odnosih med Češkoslovaško in Rumunijo je dr. Groza odgovoril:

»Kar se tiče prijateljstva med Češkoslovaško in Rumunijo, bi rad pripomnil, da so imeli naši narodi v zgodovini isto usodo. Prijateljski odnosi med Češkoslovaško in Rumunijo so bili razviti že zdavnaj. Naši odnosi so bili in so ostali prijateljski tudi v teku zadnjih stoletij. To prijateljstvo je prišlo do izraza tudi v ravnanju Češkoslovaške na mirovni konferenci.

Po končani konferenci se je predsednik g. dr. Groza še krajši čas zadržal v razgovoru z novinarji.

»Kar se tiče prijateljstva med Češkoslovaško in Rumunijo, bi rad pripomnil, da so imeli naši narodi v zgodovini isto usodo. Prijateljski odnosi med Češkoslovaško in Rumunijo so bili razviti že zdavnaj. Naši odnosi so bili in so ostali prijateljski tudi v teku zadnjih stoletij. To prijateljstvo je prišlo do izraza tudi v ravnanju Češkoslovaške na mirovni konferenci.

Po končani konferenci se je predsednik g. dr. Groza še krajši čas zadržal v razgovoru z novinarji.

»Kar se tiče prijateljstva med Češkoslovaško in Rumunijo, bi rad pripomnil, da so imeli naši narodi v zgodovini isto usodo. Prijateljski odnosi med Češkoslovaško in Rumunijo so bili razviti že zdavnaj. Naši odnosi so bili in so ostali prijateljski tudi v teku zadnjih stoletij. To prijateljstvo je prišlo do izraza tudi v ravnanju Češkoslovaške na mirovni konferenci.

Po končani konferenci se je predsednik g. dr. Groza še krajši čas zadržal v razgovoru z novinarji.

»Kar se tiče prijateljstva med Češkoslovaško in Rumunijo, bi rad pripomnil, da so imeli naši narodi v zgodovini isto usodo. Prijateljski odnosi med Češkoslovaško in Rumunijo so bili razviti že zdavnaj. Naši odnosi so bili in so ostali prijateljski tudi v teku zadnjih stoletij. To prijateljstvo je prišlo do izraza tudi v ravnanju Češkoslovaške na mirovni konferenci.

Po končani konferenci se je predsednik g. dr. Groza še krajši čas zadržal v razgovoru z novinarji.

»Kar se tiče prijateljstva med Češkoslovaško in Rumunijo, bi rad pripomnil, da so imeli naši narodi v zgodovini isto usodo. Prijateljski odnosi med Češkoslovaško in Rumunijo so bili razviti že zdavnaj. Naši odnosi so bili in so ostali prijateljski tudi v teku zadnjih stoletij. To prijateljstvo je prišlo do izraza tudi v ravnanju Češkoslovaške na mirovni konferenci.

Po končani konferenci se je predsednik g. dr. Groza še krajši čas zadržal v razgovoru z novinarji.

»Kar se tiče prijateljstva med Češkoslovaško in Rumunijo, bi rad pripomnil, da so imeli naši narodi v zgodovini isto usodo. Prijateljski odnosi med Češkoslovaško in Rumunijo so bili razviti že zdavnaj. Naši odnosi so bili in so ostali prijateljski tudi v teku zadnjih stoletij. To prijateljstvo je prišlo do izraza tudi v ravnanju Češkoslovaške na mirovni konferenci.

Po končani konferenci se je predsednik g. dr. Groza še krajši čas zadržal v razgovoru z novinarji.

»Kar se tiče prijateljstva med Češkoslovaško in Rumunijo, bi rad pripomnil, da so imeli naši narodi v zgodovini isto usodo. Prijateljski odnosi med Češkoslovaško in Rumunijo so bili razviti že zdavnaj. Naši odnosi so bili in so ostali prijateljski tudi v teku zadnjih stoletij. To prijateljstvo je prišlo do izraza tudi v ravnanju Češkoslovaške na mirovni konferenci.

Po končani konferenci se je predsednik g. dr. Groza še krajši čas zadržal v razgovoru z novinarji.

»Kar se tiče prijateljstva med Češkoslovaško in Rumunijo, bi rad pripomnil, da so imeli naši narodi v zgodovini isto usodo. Prijateljski odnosi med Češkoslovaško in Rumunijo so bili razviti že zdavnaj. Naši odnosi so bili in so ostali prijateljski tudi v teku zadnjih stoletij. To prijateljstvo je prišlo do izraza tudi v ravnanju Češkoslovaške na mirovni konferenci.

Po končani konferenci se je predsednik g. dr. Groza še krajši čas zadržal v razgovoru z novinarji.

»Kar se tiče prijateljstva med Češkoslovaško in Rumunijo, bi rad pripomnil, da so imeli naši narodi v zgodovini isto usodo. Prijateljski odnosi med Češkoslovaško in Rumunijo so bili razviti že zdavnaj. Naši odnosi so bili in so ostali prijateljski tudi v teku zadnjih stoletij. To prijateljstvo je prišlo do izraza tudi v ravnanju Češkoslovaške na mirovni konferenci.

Komunike o razgovorih med predstavniki rumunske in jugoslovanske vlade

Beograd, 10. junija. (Tanjug.) 7., 8. in 9. junija 1947 so bili razgovori med predstavniki vlade FLRJ in predstavniki vlade Rumunije o vprašanih, ki zadevajo obe državi. Pri razgovorih je vladalo ozračje medsebojnega zaupanja in prijateljstva, njihov cilj pa je bil uresničitev popolnejšega in globljega sodelovanja na vseh področjih življenja obeh držav.

Med razpravljanjem je bilo med obema vladama doseženo soglasje o besedilu kulturne konvencije, ki bo prav kmalu podpisana v Bukarešti.

Da bi se doseglo globlje gospodarsko sodelovanje, se bo ustanovila komisija, ki bo imela nalogo, da izdela program za doseg te ciljeve.

Izbrčno so obravnavali probleme o organizaciji plovbe na Donavi, pri čemer sta bili obe vladi popolnoma soglasni.

Določena je bila skupna linija nastopa za obrambo suverenosti in pravic obalnih držav na Mednarodni donavski konferenci.

Obe vladi se strinjata v tem, da je treba odstraniti vse težave, ki se tičejo režima voda Karpatskega sistema. Da bi se to vprašanje rešilo v celoti, bosta obe vladi predlagali neposredno prizadetim državam karpatskega vodnega sistema, naj se skuša doseči med njimi popolno sodelovanje.

Zasledujoč identičnost politike miru in mednarodnega sodelovanja, sta obe vladi obravnavali probleme, ki se tičejo skorajšnje sklenitve pogodbe o prijateljstvu, sodelovanju in vzajemni pomoči.

Pismo makedonske mladine maršalu Titu

Skopje 10. junija. LM Makedonije je poslala s svojega kongresa pismo maršalu Titu. V njem je med drugim rečeno:

»Trdno smo prepričani, da so v naših narodih in v naši mladini skrivane velikanske sile, s katerimi se bodo dale izpolniti še večje naloge, ker nas tako učiti ti, tovariši Tito. O tem pričajo tudi naši doseženi uspehi. Na tvoj poziv se je mladina Makedonije z velikim delom in navdušenjem lotila obnove svoje dežele.

Samo v letu 1946. je naša mladina opravila 718.000 prostovoljnih delovnih dni. Varianto železnice Klisura-Udovo, cesti Bitolj-Makovo in Probitist-Kratovo, novo strugo Vardarja pri vasi Rašči in mnoge druge objekte je zgradila naša mladina. Pridne roke naše mladine so s prostovoljnimi delom posejale in požele več kot 735 ha zemlje, izdelale 1.221.130 opek, izkopale 22.765 m prekopov in nasakale 4517 m drv. V vsakem kotičku naše domovine se je mladina pridružila občeljudskemu naporu. Pri graditvi proge Brčko-Banoviči je sodelovalo več kot 4000 mladincev in mladink, med katerimi je bilo 298 udarnikov.

Pri graditvi največjega dela mladine Jugoslavije — pri novi progi Samac-Sarajevo — delajo iz naše ljudske republike 11.000 mladincev in mladink, od katerih se jih že več kot 5000 bori na gradilišču. V boju zoper nepismenost je naša mladina formirala 55 brigad in zajela v tečaj 45.000 nepismenih ljudi. Več kot 35.000 se jih je že naučilo brati in pisati.

Ob širokem razmahu predkongresnega tekmovanja prihaja mladina na svoj tretji kongres še z večjimi uspehi. Naša nova obveznost je izsušitev močvirja na Strumiškem polju, kar bo naša nova zmaga. Pri tej akciji bo sodelovalo 7656 mladincev in mladink in bo pridobiljenih za obdelovanje 110 dekarov rodovitne in bogate zemlje. Strumiškega polja ne bodo več namakali številni hudourniki, ki ustvarjajo samo pogoje za malarijo in druge bolezni. Po njegov

Norme, varčevanje in evidenca so osnovni pogoji za izpolnitev plana

Govor predsednika Gospodar. sveta in ministra za industrijo Borisa Kidriča ob dograditvi elektrarne v Bogatičih

Ob izročitvi v obrat hidrocentrale v Bogatičih pri Sarajevu je imel predsednik gospodarskega sveta, minister za industrijo zvezne vlade Boris Kidrič, naslednji govor:

Tovariši in tovarišice!
Dovolite mi, da v imenu zvezne vlade izrazim zahvalo delavcem, tehnikom in inženirjem, ki so zgradili to hidrocentrale.

Tovariši, to je zelo pomemben objekt v petletnem planu industrializacije in elektrifikacije naše države. Ta objekt pomeni s svojo letno zmogljivostjo eno tridesetino letne zmogljivosti elektrarn vse predvoje Jugoslavije. Ta objekt pomeni s svojo letno zmogljivostjo hkrati 180. del letne zmogljivosti, ki jo bomo dosegli v električni industriji z izpolnitvijo našega petletnega plana industrializacije in elektrifikacije.

Vsekakor je to zelo pomemben objekt silno pomemben činitelj v izpolnjevanju petletnega gospodarskega plana. Zato tem laže čestitam temu delovnemu kolektivu in vsem, ki so s svojimi delovnimi kolektivi omogočili ter olajšali dogotoviti to delo.

Tovariš predsednik vlade LR Bosne in Hercegovine je naglasil, s čimer soglašamo vsi in kar moramo tudi sami poudariti, da nas takšen uspeh, čeprav je še tako pomemben, ne sme uspraviti. Ne smemo počivati na lahorikah, ne smemo pozabiti, da so pred nami ogromne naloge in še večje težave v zvezi z izpolnjevanjem petletnega plana.

To ne poudarja le s pesmijo, ki je izraz veselja pri delu, ki pomeni lahkoto. To je predvsem delo, ki pomeni velik trud in ki bo pomenilo delovno veselje po končanih velikih naporih.

Če hočemo stvar prikazati nekoliko preprosteje, pomeni ta objekt 180. del naše elektrifikacije. Če ima petletni plan naše elektrifikacije 180 korakov, tedaj je to prvi korak, vse druge korake bo pa treba še napraviti.

Predvsem bi rad spregovoril nekaj besed o tem, kar je treba vedeti ne le v Bosni in Hercegovini, temveč v vsej Jugoslaviji, če hočemo zares izpolniti naš plan in njegove naloge.

Ta objekt je bil zgrajen 22 dni pred določenim planskim rokom. To je vsekakor velik uspeh. Vendar moramo zdaj naglasiti tudi, da so pojavi, tako da ne izvršujejo gradbenih del, kakor smo dolžni po načrtnih rokih. Dogaja se, da je delo končano pred rokom, vendar so tudi pojavi, da delo ni opravljeno v roku.

Kakor znamo vselej pridobiti kakšen nauk iz svojih uspehov, prav tako znamo, poučeni po našem velikem maršalu tovarišu Titu, gledati kritično na stvari, ki niso v redu.

Prav v tej stavbi sezoni, v tem prvem letu uresničevanja našega petletnega plana, moramo odpraviti vse pomanjkljivosti. Danes moramo jasno in glasno povedati: »Dobro je«, kjer so uspehi. Toda še vedno so primeri zaostajanja. Odpraviti moramo zaostajanje, tako da bomo povsod dosegli uspehe ter pospešili tempo naše graditve.

Tovariši in tovarišice, določeni pogoji so, da lahko to dosežemo. Zdjaj so uvedene norme. Kaj pomenijo norme v gradbenem delu? Norme v gradbenem delu pomenijo napore nas vseh in slehernega posameznika, da bi bil plan izpolnjen ter doseženi planski roki. Zato je sveta dolžnost slehernega delavca in voditelja, vsakogar, ki dela v gradbeni stroki, da se bori za uvedbo norm, da sam nudi zgled, kako je treba izpolnjevati in presegati norme. Borba za norme pomeni del borb za izpolnitev plana, v nekaterih pogojih pa glede na objektivne pogoje, kolikor je to mogoče, tudi borbo za prekoračenje petletnega plana. Napačno bi bilo, če bi govorili le, da bomo izpolnili in presegli plan.

Da, to je nujen pogoj, toda to je konkretno izraženo prav v borbi za izpolnitev norm. Še druga področja so, kjer je ta volja izražena. Mnogo gradimo in potrebujemo mnogo stavbnega gradiva, cementa, železa itd. Potemtakem vemo, da je treba hkrati varčevati. Če porabimo preveč cementa pri enem objektu, bodo nastopile težave pri drugem. Če porabimo preveč železa pri enem objektu, nam ga bo primanjlovalo pri drugi stavbi itd.

Torej, borba za varčevanje, borba za pravilen, a ne prevelik potrošek stavbnega gradiva, je tudi konkretna oblika borbe za izpolnitev našega petletnega plana. Tudi k tej obliki moramo takoj pristopiti.

Te dni so bil izdani normativi, ki predpisujejo tako za delavce kakor tudi za inženirje, tako za delovne kolektive pri stavbnih delih kakor tudi za projektante, koliko se sme in mora porabiti stavbnega gradiva. Borba, da se ne preseže ta normativi, to je konkretna borba za doseglo tiste srečnejše prihodnosti, ki je zvezana z našim planom in za kar je prvi pogoj izpolnitev našega plana.

Naj omenim še eno stvar, ki velja za vse naše gospodarske panoge, prav tako kakor tudi za našo gradbeno stroko. Ni le dovolj, da vidimo, kako nekaj raste, ali da vidimo, kako naši napori prinašajo uspehe. Točno moramo vedeti, v kakšni meri izpolnjujemo planske roke in v kakšni meri dosegamo uspehe.

Potrebna je evidenca, o kateri danes mnogo govorimo, toda v praksi jo je prav tako bistveni pogoj za izpolnitev plana. Kakor je bilo že večkrat naglašeno, evidenca ni le skrb našega gospodarskega vodstva in strokovnjakov, temveč vprašanje vsega delovnega kolektiva, vprašanje slehernega delavca posebej. To je borba za to, da vemo vsak dan, ali smo izpolnili, kar nam je plan za ta dan

določil, ali ne. Borba za evidenco je prvi pogoj za izpolnitev plana. Brez evidencie ni izpolnitve plana.

Se nekaj, tovariši. Včasih, v stari kapitalistični Jugoslaviji, je bilo poleg velikih kapitalistov tudi nekaj kramarčkov, ki so bili precej neodvisni drug od drugega. To je samo po sebi pomenilo, da se iz gospodarstva ni moglo iztisniti toliko, kolikor bi gospodarstvo lahko dalo za splošni dvig gmoletnega stanja.

Zdjaj, ko je naše ljudstvo, naša ljudska skupnost lastnik proizvodnih sredstev, so možnosti za tehnične kombinacije gospodarstva, čeprav še ponekod delamo v zaostalih tehničnih razmerah. Toda ne glede na to, so že možnosti za takšne tehnične kombinacije, ki nam jamčijo, da lahko iztisnemo iz gospodarstva maksimum za porast našega gmoletnega blagostanja. To pomeni, da je sleherni gospodarska panoga odvisna od drugih panog. To pomeni, da je vodstvo podjetja odvisno od dobrega dela in poročil, kako delovni kolektivi izpolnjujejo plan v drugih podjetjih.

Tovariš Suica se je ob začetku te slovesnosti zahvalil podjetjem in panogam, ki so s svoje strani pripomogle zgraditi to hidrocentrale.

Kot poznavalcu naše industrije mi naj bo dovoljeno povedati nekaj resnih kritičnih besed na tej slovesnosti. Ta objekt je bil zgrajen 22 dni pred določenim rokom. Mislim, če bi vsa podjetja in druge naše gospodarske panoge pripomogle še več, kakor so to bile dolžne, in če bi bile pravočasno poslale surovine in drug material, bi ne bil ta objekt zgrajen le 22 dni, temveč tudi dva, tri mesece pred rokom.

Tovariši, zahvaljujemo se vsem podjetjem in delovnim kolektivom, ki so pripomogli k zgraditvi te hidrocentrale. Toda to kritično pripombo sem poudaril ne le, da bi povedal, češ da je roke mogoče izpolniti, temveč da jih je mogoče tudi preseči, če se vsi zavedamo svoje dolžnosti v delovnih kolektivih, ki so sestavni del našega skupnega kolektiva, ki ga vodi tovariš Tito, ter če izpolnimo vse, kar smo dolžni.

Zdjaj imamo precej gradbenih obveznosti v vsej Jugoslaviji, pa tudi v tej republiki, kjer roki zaostajajo sicer ne po krivdi delovnih kolektivov, ki delajo pri tem ali onem objektu, na tem ali onem delovnem kraju, temveč po krivdi drugih delovnih kolektivov, ki ne čutijo svoje dolžnosti prav do teh ali onih delovnih torišč, na tem ali onem delovnem kraju.

Rad bi naglasil še nekaj. Treba je bolj konkretno gledati na naše naloge. Vedeti je treba, da izpolnitev ene naloge omogoča izpolnitev nalog v vrsti drugih kolektivov. S tem konkretnim podpiranjem se moramo še bolj kakor doslej povezati v močnejšo skupnost.

Pri graditvi naše domovine morajo po svojih močeh sodelovati vsi kmetje

Govor predsednika vlade LRH Vladimirja Bakariča na skupščini »Seljačke sloge«

Zagreb, 10. junija.
Na glavni letni skupščini »Seljačke sloge« v Zagrebu je govoril predsednik vlade LRH Hrvatske tov. Vladimir Bakarič in v svojem govoru med drugim dejal:

»Srečen sem, ker lahko v imenu naše vlade, Ljudske fronte in KP Hrvatske pozdravim I. letno skupščino »Seljačke sloge« po osvoboditvi. Reči moram, da se že dolgo niso v Zagrebu sešli pravi zastopniki našega podeželja, da bi se med seboj pogovorili. Zato ima ta skupščina tem večji pomen.«

Nato je predsednik dr. Bakarič nadaljeval:

»Mislim, da je treba nadaljevati s tistimi lepimi tradicijami, ki jih ima »Seljačka sloga«, ker so nam poročila, da boste še nadalje hodili po tej poti in da bo naša dežela krepko povezana skupnost delavcev in kmetov in vseh poštenih ljudi, ki se bodo vztrajno trudili, da bi med seboj kar najlepše živeli, da bi se bolj krepili slovensko bratstvo in da bi v korist nas vseh šli napredku naproti.

Ne želim govoriti o tistih ljudeh, ki delujejo proti takemu napredku. Niti poprej se jim ni posrečilo, da bi vas ogoljufali in zapeljali na kriva pota. To se jim ne bo posrečilo niti sedaj in je vaša stvar, da z njimi obračunate. Že lani smo videli, da so vse glavne sile, iz katerih je sestavljena naša dežela, izpolnile svoje naloge. Delavci so izpolnili svoj plan po mestih, kmetje so storili, kar je bilo treba storiti, da bi dežela lahko prebrodila prve povojne težave in da bi se lahko še nadalje razvijala in napredovala. Tudi letos korakamo po tej poti, po poti krepitve, po poti, ki jo je pokazal naš petletni plan. Seveda bomo pri tem naleteli na marsikatero težavo, na take, ki jih bo težko odstraniti, pa tudi na take, ki jih bomo lahko odstranili. Reči pa moram, da podeželju še nismo mogli in tudi še danes ne moremo zagotoviti vseh tistih stvari, ki jih rabi. Doslej smo na deželi naleteli na popolno razumevanje teh težav. Kmetje so vedeli, da to ni posledica pomanjkanja dobre volje, ampak da so to posledice vojne in težkega stanja v industriji. V tem so bili prvi ravno naši prvaki.

Rad bi vas pa opozoril na nekatere,

Ogorčenje koroških Slovencev zaradi zaprtih antifašistov narašča iz dneva v dan

ugotavlja protestno pismo Medzavezniškemu svetu na Dunaju

Krivična obsoda sekretarja POOF za Slovensko Koroško vzbuja vedno ostrejšo proteste slovenskega ljudstva na Koroškem. Ljudstvo vedno znova pošilja protestna pisma britanskim okupacijskim oblastem na Koroškem. Pred kratkim pa je Širši Pokrajinski odbor OF za Slovensko Koroško poslal s svojega zasedanja 30. maja Medzavezniškemu kontrolnemu svetu za Avstrijo na Dunaju naslednje protestno pismo:

»Širši Pokrajinski odbor Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško kot predstavnik vsega ljudskega gibanja koroških Slovencev ponovno ugotavlja na svojem današnjem zasedanju močno ogorčenje vsega antifašističnega prebivalstva Slovenske Koroške zaradi nadaljnjega zadrževanja tovariša Karla Prušnika, sekretarja Pokrajinskega odbora Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško, v kazalnicu Karlu pri Grazu. Sekretar Pokrajinskega odbora OF je bil dne 26. marca 1947 obsojen in aretiran od srednjega britanskega vojaškega sodišča v Velikovnem zato, ker je slovensko ljudstvo nosilo dne 16. marca 1947 v Železni Kapli slovensko nacionalno zastavo.

Aretacija tovariša Karla Prušnika kot funkcionarja slovenskega ljudskega gibanja in enega izmed najvidnejših in najboljših koroških partizanskih borcev je povzročila nemir in ogorčenje po vsem Slovenskem Koroškem. To razpoloženje narašča med prebivalstvom iz dneva v dan.

Ponovno ugotavljamo in sporočamo visokemu forumu, da je bilo slovensko prebivalstvo, ki je pod nacifašizmom ogromno doprineslo za skupno zavezniško zmago, grobo žaljeno z obsodbo in aretacijo tovariša Karla Prušnika in ostalih bivših partizanov, političnih internirancev in izseljencev.

Prosimo visoki forum za intervencijo, da bo popravljena krivica, pri-

zadejana sekretarju Pokrajinskega odbora OF in vsemu slovenskemu ljudstvu na Koroškem, ki je vodilo in vodi danes svojo demokratično borbo za priključitev Slovenske Koroške k matični domovini Federativni ljudski republiki Jugoslaviji in s tem za dokončno osvoboditev izpod tujega, krivičnega nasilja.«

Slovenci, ki so se borili proti fašizmu, nimajo v Avstriji nobenih pravic

piše organ slovaških partizanov

Praga, 10. junija. (Tanjug.) »Partizan«, glasilo slovaških partizanov, priobčuje članek z naslovom »Življenje koroških Slovencev«, v katerem je rečeno: Slovenska Koroška je edina pokrajina v Avstriji, kjer so se antifašisti, združeni v partizanskih oddelkih, z orožjem v roki junaško borili proti nacističnim silam od leta 1942, pa vse do končne zmage. Slovenci, ki so se borili proti fašizmu, nimajo v današnji Avstriji nobenih pravic, medtem ko dajejo vse pravice tistim, ki so skupno s fašisti preganjali Slovence. Tisoči Slovencev, borcev Osvobodilne fronte, ki so bili preganjeni iz svojih vasi in domov, še do danes ni dobilo nazaj svojega premoženja.

Slovenci nimajo možnosti, da bi sodelovali v samoupravi. Popolnoma upravičena je njihova ogorčenost nad današnjo avstrijsko vlado, kakor so upravičene njihove zahteve, s katerimi se obračajo na angleške okupacijske oblasti v Avstriji, ki so odgovorne za slabo etanje v svoji okupacijski coni. Angleške oblasti čudno in na svoj način reagirajo na upravičene zahteve sloven. prebivalstva.

V članku se kot primer angleške politike na Koroškem omenja primer iz Železne Kaple, kjer so okupacijske oblasti obsodile namesto dejanskih krivcev, napadene Slovence.

Civilni policisti in železničarji - tatovi UNRRA-inega sladkorja za Jugoslavijo pred sodiščem

Trst, 10. junija. Dopisnik Tanjuga poroča: V Trstu se je včeraj pričela razprava proti skupini civilnih policistov in italijanskih železničarjev, ki so lani avgusta na železniški postaji v Nabrežini odklopili železniški vagon z UNRRA-inim sladkorjem in si prisvojili 160 vreč sladkorja.

Kot prva obremenjena priča je nastopil bivši civilni policist Senica, ki je potrdil svoje prve izjave, da so si obtoženci resnično prisvojili UNRRA-in sladkor. Takoj, ko je Senica to prijavil visjim organom policije, je bil premeščen v Trst, odtod na Opčine, kjer so ga po nekaj mesecih odpustili iz službe. S tem

so se hoteli iznebiti organom civilne policije nevarne priče. Toda poizkus, zažudeti ta škandal, ki je le eden v verigi skandalov civilne policije, ni uspel, čeprav so se otrsli policista Senice in celo »izgubili« akte prvih prijav o tej zadevi.

Razprava je bila po zaslišanju Senice odložena za nedoločen čas.

V Trstu se bo dvignila cena kruha

Trst, 10. junija. Dopisnik Tanjuga poroča: Informativni urad Zavezniške vojske uprave v Trstu poroča, da se bo cena kruha z 11. junijem zvišala na 33 lir za kilogram. V kratkem bodo odpravili tudi vse draginjske doklade za kruh, kakor so to že storili v Italiji.

Slavnostne proslave stoletnice izida »Gorskega venca«

Ljubljana, 10. junija.
V ponedeljek je priredilo Društvo slovenskih književnikov v Ljubljanskem Narodnem gledališču svečano akademijo ob priliki stoletnice »Gorskega venca«.

Prisotni so bili Josip Vidmar, predsednik Prezidija Ljudske skupščine LRS, Ferdo Kozak, predsednik Ljudske skupščine LRS, Miha Marinko, predsednik vlade LRS in drugi člani vlade. Poleg tega tov. dr. Franca Kidrič, prezident Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani in dr. Anton Melik, rektor univerze, številni predstavniki ljudske oblasti ter kulturnega in javnega življenja pri nas.

Proslavo je otvorila tov. Severjeva z recitacijo P. Preradoviča »Knezu P. Petroviču Njegošu«. Tovariš Filip Kumbatović je nato orisal zgodovinsko-politični in kulturni pomen »Gorskega venca«. Ni dovolj, da gledamo »Gorski venec« le s kulturne strani, poudariti je treba predvsem njegov politični pomen v času najhujše evropske reakcije, v času, ko so se mali zasluženi narodi borili za svojo neodvisnost. Leto 1847 ni važno le za črnogorski narod. Takrat smo tudi Slovenci dobili Prešernove Poezije, ki imajo za dvig slovenskega naroda nemaljav pomen. Slavno 1847. leto je torej velika prelomnica v kulturnem življenju jugoslovanskih narodov; obenem pa je to doba, v kateri so slovanski narodi glasno postavili svojo zahtevo po osamosvojitvi, po svobodnem skupnem življenju.

Nato so člani narodnega gledališča brali odlomke iz »Gorskega venca«, ki jih je tov. Mira Danilova povezovala s posebnim tekstom, tako da so se poslušalci seznanili s celotno vsebino. Odlomke so brali tovariši Jan, Sever, Marija Vera in Tiran.

Beograd, 10. junija. Na Kolarčevi ljudski univerzi je bila svečana akademija ob priliki proslave stoletnice Njegoševga »Gorskega venca«. Na akademiji je govoril profesor Radovan Lajić o Njegoševem »Gorskem vencu«, književnik Velibor Gligorić o realizmu »Gorskega venca«, nato pa sta člana Drame Rasa Palović in Ljubiša Jovanović čitala izbrane odlomke iz »Gorskega venca«.

Zagreb, 10. junija. V nedeljo je bila v Narodnem gledališču v Zagrebu svečana akademija ob priliki stoletnice »Gorskega venca«. Književnik Ivan Dončević je imel kratko predavanje »Njegoš in naš čas«, v katerem je na kratko orisal zgodovinsko vlogo Njegoša.

Pri svečani akademiji so bili navzoči dr. Svetozar Ritić, minister brez portfelja, dr. Zlatan Sremec, predsednik skupščine Ljudske republike Hrvatske, predstavniki kulturnega in javnega življenja, predstavniki množičnih organizacij in številni meščani.

Izjava angleškega književnika Dewalda Tempesta

Beograd, 10. jun. (Tanjug.) Pred nekaj dnevi je prispel v našo državo angleški književnik Dewald Tempest s svojo soprogo. Potem ko je obiskal mladinsko progno, je dal v beograjskem radiu tole izjavo:

»Bil sem na progi Samac—Sarajevos. Nepozabni užitek je bil, ogledati si delo, ki ga danes vi opravljate. Ko se bova z ženo vrnila v Anglijo, bo najina prva naloga, da obvestiva angleški narod po tisku, s predavanji in na vse mogoče načine o veličastnem delu, ki ste ga že opravili.

Milijoni Angležev in Angležinj ne bodo nikoli dopustili, da bi nas politika britanskega imperalizma ločila od slovanskih narodov, posebno od Jugoslavije.«

Kontrahiranje prostih presežkov žita

Od predvidene količine so posamezni žitordni okraji doslej kontrahirali že sledeče odstotke:

1. RADGONA	81%
2. LJUTOMER	65%
3. LENDAVA	22%
4. PTUJ	9,2%
5. MUR. SOBOTA	7,4%

Poročilo za Mursko Soboto je netočno in so kontrahirane količine večje.

Poročevalska služba zbiralnic—zadrag je še pomanjkljiva in naj se izboljša.

Ljubljana, 10. junija 1947.

(Iz pisarne ministarstva za trgovino in preskrbo LRS)

Vzgledni primeri

Prebivalci kraja Vurberk v ptujskem okraju so z doslej sklenjenimi pogodbami za oddajo prostih presežkov žita presegli obvezno oddajo za 131%

Zadnja nedelja je pomenila za sklenjene OF v ptujskem okraju, ki jim je bila zaupana organizacija sklepanja pogodb za oddajo prostih presežkov žita, veliko preizkušnjo. Mnogo pogodb je bilo sklenjenih že na masovnih sestankih, pa tudi po sestankih so posamezni kmetovalci sklepali pogodbe. Samo v 35 krajih je bilo sklenjenih pogodb za 7 dagonov žitnih presežkov. Najboljše so se izkazali kraji v Slov. goricah, Halozah in na Dravskem polju. V žetlah v Halozah so sklenili pogodbe za 1350 kg žitnih presežkov, čeprav je ta kraj najbolj pastven v okraju in je pridelke že do kar poškodovala toča. Krajevni odbor Vurberk je presegel obvezno oddajo žita za 131 odstotkov. Na Hajdini so s pogodbami zajeli 10 odstotkov več žitnih presežkov, kakor pa je bilo predvideno. Krajevna ljudska odbora v Staršah in Cirkovcih sta kontrahirala vsak po en dagon.

V okraju Radgona so z doslej sklenjenimi pogodbami zajeli 114.000 kg prostih žitnih presežkov

Okraj Gornja Radgona je sprejel tekmovalno v odkupu in sklepanju pogodb za oddajo prostih presežkov žita, ki ga je napovedal vsem ostalim žitordnim okrajem v Sloveniji okrajni aktiv Osvobodilne fronte v Ljutomeru. Dosledaj je kontrahiranih v gornjeradganskem okraju 98.012 kg belih žit in 16.427 kg koruze, skupno 114.439 kg. Od tega so dale kmetijske obdelovalne zadruge 50.300 kg belih žit in 1.200 kg koruze.

S pravočasno sklenjenimi pogodbami bodo kmetovalci omogočili uresničiti strojno postajam načrt za poletna dela

Komaj so kmetijsko strojne postaje izvršile načrt spomladanske setvene kampanje, so že pripravile načrt za nadaljnje tri mesece — načrt za poletna dela.

Pri tem drugem planiranju sta jih vodila predvsem dva važna elementa: prvič izvršena dela in praktične izkušnje lanskega leta in drugič kapaciteta strojev, s katerimi letos razpolagajo. Poleg teh dveh važnih elementov planiranja so pri sestavljanju načrta upoštevali tudi znatno večje zanimanje kmetovalcev za uvedbo strojnega dela v kmetijstvu. S strojno obdelavo povečamo rodovitnost zemlje, izboljšamo pridelke ter štedimo z delovno silo in materialnimi stroški. To so kmetovalci v veliki meri že spoznali in je zato precejšnje zanimanje za strojno delo.

V letošnji načrt košnje, žetve, mlačve in drugih del s tem v zvezi so zajete naslednje površine, odnosno količine: za košnjo s stroji 800 ha, od teh 400 ha na Kočevskem, ostalo pa v območju mariborskega, celjskega in ljubljanskega USTROJ-a. Nekateri brigade imajo že pripravljene kosilnice, ostale pa jih bodo prejele od »Kmetijskega magazina«, kolikor jih bo imel na razpolago. Nekaj je tudi kosilnic, s katerimi se da delati po bregovih.

Pri vseh USTROJ-ih bo pravočasno pripravljena dovolj snopovznice. Sedaj izvršujejo na njih še zadnja popravila. Pri posameznih USTROJ-ih pa so enodnevni tečajji za tiste, ki bodo upravljali snopovznice pri žetvi. Po načrtu bodo s snopovznicami položili površino 2160 ha: v območju USTROJ-a Ajdovščina 80 ha, Brežice 300 ha, Maribor 800 ha, Murska Sobota 350 ha, Ljubljana 150 ha in Novo mesto 80 ha efektivnega dela. Z dobro organizacijo dela in s primerno agitacijo bodo lahko s stroji, ki so trenutno na razpolago, položili do 3500 ha.

Načrt mlačve se ravna po kapaciteti mlatilnic, s katerimi razpolagajo strojne postaje in posamezniki v območju postaj. Okrajni in krajevni ljudski odbori so dolžni poskrbeti, da bodo v delo vključene prav vse privatne mlatilnice.

Kultiviranja predvideva načrt za 50 ha. Za kultiviranje je posebno veliko zanimanje v okolici Ljubljane in Brežic. Toda brigadam zaenkrat še primanjkuje potrebnih strojev. Čiščenje semenskega žita je letos obvezno za vsakega poljedelca. Strojne postaje ga bodo z razpoložljivimi trierji očistile najmanj 800 ton.

Da pa bo strojnimi postajam omogočeno izvršiti vsa dela in uresničiti načrt, je predvsem potrebno, da posamezni kmetovalci in zadruge sklenejo s strojnimi brigadami pogodbe za vsa posamezna dela.

Vsak napreden kmet bo gotovo hotel pokositi svoje travnike, početi polja in žito omlatiti ter očistiti s stroji, ker se mu s tem znatno zmanjšajo stroški in bo imel delo boljše opravljeno. Najvažnejše pa je, da homo s strojnimi delom oprostili mnogo delovne sile, ki je prav sedaj v poletnih mesecih tako potrebna pri raznih gradnjah. Že s tem, če homo izvedli žetev po predvidenem načrtu, homo pridobili 56.000 delovnih ur. Cilj vsake strojne postaje in brigade pa je, preseči plan in pri tem bodo pomagali kmetovalci, ki bodo pravočasno sklenili pogodbe za strojna dela.

Mlačev se bo v žitornih krajih plačevala v naturi in sicer 6% omla-

čene količine žita. V nežitornih krajih pa bodo plačevali v denarju vrednost te količine. Pri takem načinu plačevanja ne bo oškodovan kmet, ki bo imel slabo, poležano žito, ker se bo plačilo ravnilo le po dejanski količini omlačenega žita.

Neutemeljena je tudi bojazen kmetovalca, ki misli, da se bo pri strojni mlačvi določala obvezna oddaja žita. Letošnja uredba o obvezni oddaji žita se ravna po zasejani površini in bodo

kmetje že vnaprej sklepali pogodbe za oddajo. Jasno pa je, da je potrebno tehtanje po opravljeni mlačvi, toda ne zaradi naknadnega odkupa, pač pa zato, da se ugotovi kapaciteta stroja in je možno izvršiti izplačilo strojnikom, ki delajo po akordu.

Končno pa bodo potrebni traktorji tudi pri oranju strnišč, kar mora biti izvršeno takoj po žetvi zaradi zasejanja strniščnih posevkov in da se zemlja preveč ne izsuši.

Strojno-traktorske postaje morajo v svojem delu premagovati mnogo težav, vendar dosegajo že lepe uspehe

Upravniki, njih pomočniki in glavni strojniki strojno-traktorskih postaj so na konferenci pri GUSTROJ-u ob zaključku spomladanske orne kampanje podali svoja poročila o poteku dela in kritične pripombe, ki bodo v naslednjih kampanjah mnogo pripomogle k boljši organizaciji dela.

Strojno delo na polju je bilo pri nas do nedavnega še malo znano in mnogim poljedelcem do danes novost. Zato morajo strojno-traktorske postaje premagovati mnoge objektivne težave. Ko z vztrajno voljo in učenjem usposobijo potreben kader ljudi, ki zna stroje upravljati, ko si preskrbijo potrebne stroje, je treba pristopiti k poljedelcu in mu dopovedovati, kakšne koristi bo imel on in skupnost od tega, če bo dal obdelati svoje njive s stroji. Na državnih in združbenih posestvih to ni problem. Prav taki zgledi potegujejo za seboj tudi kmetovalca. Kjer so v bližini državna posestva in zadruge in kjer so lani traktoristi kvalitetno orali, so letos vsi hoteli orati s traktorjem.

Zaradi nepravočasnega kontrahiranja in neugodnih vremenskih prilik niso potekala dela točno po predvidenem planu, vendar je bil povprečno dosežen plan za 128%. Najbolj je bil prekoračen plan v globokem oranju, t. j. nad 18 cm; dosegel je 400%.

V strojnih brigadah so se borili z različnimi težavami. Kjer je bil mlad kader traktoristov, so bile bolj pogoste okvare na strojih, kar pa ni povzročalo veliko zastoja v delu tam, kjer so imeli organizirano dnevno tehnično kontrolo, kot n. pr. v Brežicah, kjer je tehnični kontrolor vsak dan pregledoval stroje na terenu. Nekateri brigadirji so premo kontrolirali delo posameznih traktoristov. Posebno slaba je bila administracija v brigadah zaradi neizvežbanosti administratorjev, katere so morali pritegniti iz vase, kajti iz mest niso hoteli na deželo. USTROJ v Ljubljani jih je posku-

šal poiskati v mestu, pa se mu v nobenem primeru ni posrečilo. Nezmožnost administratorjev je povzročala neredno pošiljanje poročil, kar pa je seveda oteževalo neposredne operativne naloge USTROJ-ev in GUSTROJ-a v brigadah, kjer je bilo treba pomoči. Ponekod niso pri kontrahiranju navedli število parcel, kar je povzročalo, da si brigade niso mogle napraviti realnega plana za delo. Organizacija dela je bila otežena predvsem tam, kjer KLO in množične organizacije niso sodelovali z brigadami in jih niso podprli v sklepanju pogodb. Nagrade, ki so jih dobili najboljši traktoristi in brigadirji že med kampanjo, so imele za posledico, da se je efekt dela znatno dvignil.

Kljub raznim težavam in nepravilnostim, ki so ovirale delo, pa so na konferenci ugotovili, da je delo strojnih postaj uspešno in ima vse možnosti do še večjega razmaha. Treba se bo le izogniti dosedanjim napakam in podvzeti vse mere za izboljšanje dela. Vso pažnjo je treba posvečati kvaliteti kakor tudi kvantiteti dela. To bo možno dosežti z uvedbo novih agrotehničnih pripomočkov in izvežbanjem strokovnega kadra. Stroje je treba dobro poznati in jih natančno razpredeti. V naslednjih ornih sezonah bodo na vseh večjih parcelah orali z večbrazdnimi plugi in bodo plugom priklopili brane, da bo dosežena večja storilnost dela. Da bo dovolj dobrih traktoristov, bo organiziranih še nekaj traktorskih tečajev. Trenutno obiskuje traktorski tečaj na Betnavi pri Mariboru 120 gojencev. Tečaje za administratorje pa bodo priredili v okviru USTROJ-ev. Organizirali bodo tudi potujoče delavnice, ki bodo brigadam stalno na razpolago.

Na konferenci so razpravljali še o plačah brigadirjev in traktoristov, ter o načrtu strojno-traktorskih postaj in brigad v sezoni košnje, žetve in mlačve, o čemur bomo pa še posebej pisali.

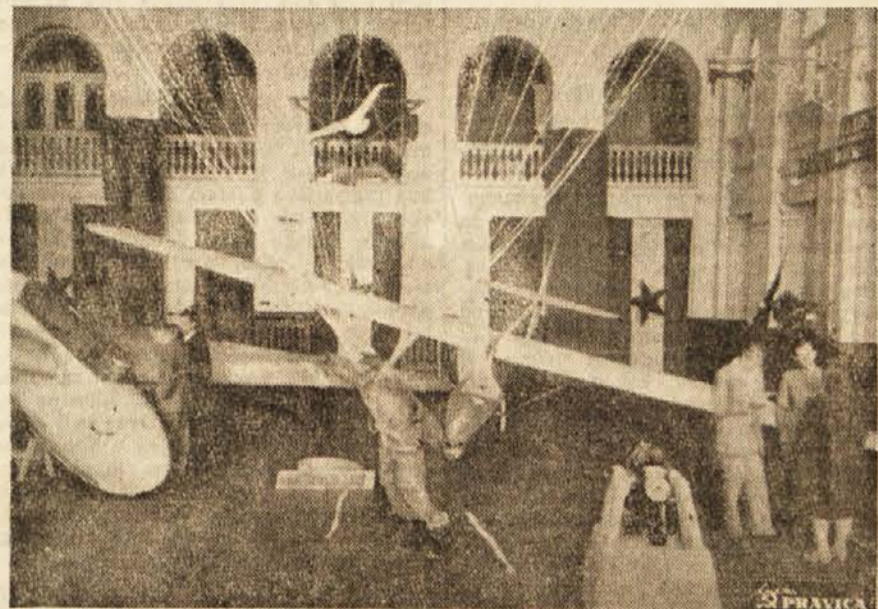
„Teden športnega letalstva“

Modelarstvo seznanja pionirje z osnovami letalstva

Nekoč je športno letalstvo služilo samo razvedrilu in zabavi ozkega kroga ljudi iz privilegiranih slojev. Ostali ljudje se niso mogli baviti s športnim letalstvom, ker niso imeli denarja, da bi prišli do dragih načrtov za gradnjo in do še dražjih letal za letenje.

in osnovne šole pa jih je razposlal pionirski odsek Glavnega odbora LMS.

Uspehi pionirskih modelarskih krožkov so vidni in za prvo leto dela kar lepi, saj so prvi pionirski modelarji že sodelovali na pionirskih letalskih tekmah ljubljanskega športno-letalskega



Sportno-letalska razstava. — Sredi dvorane je poleg velikega jadrnlega letala ponazorjen pristanek padalca

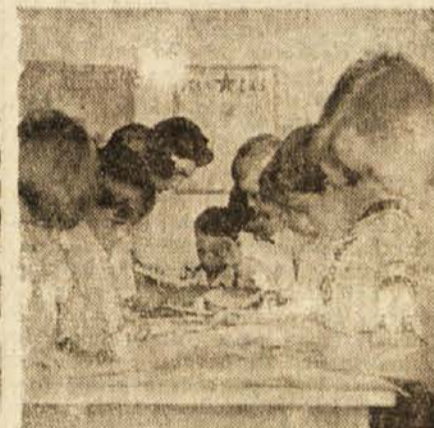
Danes je ta stvar drugačna. V vseh ljudskih republikah so ustanovljene posebne komisije za tehniko in šport, katerih naloga je, da s pomočjo ljudskih oblasti nudijo širokim ljudskim množicam v danih možnostih vse, kar je potrebno, da jih seznanijo z vso sodobno tehniko in jim omogočijo vse iz nje izvirajoče športe.

Tako dela v okviru slovenske komisije za tehniko in šport tudi republiški odbor za športno letalstvo. Ta nudi predvsem za vse naše mladince možnost jadrnlega šolanja, možnosti gradnje in tekmovanja sposobnejših letalskih modelov vseh vrst, možnosti spoznavanja novih konstruktivnih principov, možnosti konstruiranja; v kratkem pa bo dana tudi možnost šolanja za motorno pilotžo. Vse te možnosti so že, a krog mladincev športnih letalcev še vedno ni tak, kot bi bilo želeli. Da bi bil krog teh mladincev čim širši in čim boljši, je republiški odbor za športno letalstvo dal iniciativo za letalsko predvzgojo naših pionirjev. Tako je nastala za nas povsem nova panoga športnega letalstva, to je pionirsko modelarstvo.

Danes ima pionirsko modelarstvo že za seboj prvo leto dela. Na mnogih nižjih srednjih šolah so bili ustanovljeni pionirski modelarski krožki višje skupine, na ljudskih šolah pa pionirski modelarski krožki nižje skupine. Vsaka skupina ima svoje načrte za delo in študij. Načrte za modele in študij je oskrbel republiški odbor za športno letalstvo. Razmnožil in na vse srednje

društva, žeteli bi bilo, da bi množične organizacije to stremljenje naših pionirjev podpirale ter jim tako moralno kakor tudi pri nabavi materiala pomagale do čim večjega razmaha in čim boljših uspehov.

Posebej je treba poudariti, da pionirsko modelarstvo nikakor ni samo igračkisanje, ampak tudi resen študij, ki mladino v prijetni in veseli obliki seznanja z osnovami letalstva ter njegovim pomenom za sedanje in bodoče čase. Mladina, ki se bo zgodaj seznanila s tehniko, bo imela zaupanje vanjo in se je bo znala tudi s pridom posluževati za svojo in družbeno korist.



Pionirski modelarski krožek ljudske šole »Vrtača« pri delu

GOJENCI LJUBLJANSKIH SREDNJEŠOLSKIH DOMOV SO PROSTOVOLJNO DELALI 2.343 UR

Prejšnja leta so se dijaški domovi začeli priznati še pred koncem rednega šolskega pouka, ker je bilo v njih vzdušje kasarne, pritiska in odvratnosti. Letos je bil položaj že popolnoma drugačen. Ozka medsebojna povezanost, tovariški odnosi, vključitev v progresivna družbena stremjenja, vse to je izpremenilo kolektivno internatsko življenje v kovačnico novih ljudi. Ločitev od takšnega skupnega življenja je popolnoma nekaj drugega kot pa odhod iz nekdanjih pustih internatov. Mladina, ki je uspešno dokončala svoje poklene obveznosti in dolžnosti, se je iz vsemi silami takoj vrgla na reševanje novih nalog.

Pionirji so pripravljali izdelke za svojo razstavo in za pionirsko paradu. Pionirski pevski zbor Ivan Cankar je pod vodstvom prof. M. Pirnika začel še z intenzivnejšim delom. Mladinci so marljivo izvrševali zadnje priprave za razstavo ljubljanskih srednješolskih domov, ki je odprta v klasični gimnaziji do 10. t. m. Gojenci domov so sodelovali pri raznih terenskih in sindikalnih ter mestnih proslavah »Teden matere in otroka«. Vključili so se tudi v zadnje intenzivne priprave za formiranje in odhod mladinskih delovnih brigad na progo Samac—Sarajevo ter sodelovali pri urejanju 20.000 mladinskih izkaznic v MO.

Prav tako niso pozabili na svojo osnovno in najvažnejšo nalogo, ki jo je pred nje postavil VII. plenarni sestanek Centralnega sveta LMJ v Beogradu. Z največjo resnostjo so se lotili študija petletnega plana ter govorov naših vodilnih državnikov. V dijaškem domu Ivana Cankarja so v zvezi s tem izdelali tudi konkretni načrti obveznosti, ki jih bodo izvršili v svojih domačih mladinskih aktivih.

Na skupni večerji so se gojenci-maturanti poslovili od patronatov, domskih

uslužbencev ter mlajših tovarišev, a patronati so jih ob slovesu obdarili z leposlovnimi knjigami, črešnjami itd. Zastopniki patronatov so ob dnevu patronatov analizirali pomanjkljivosti v letošnjem delu patronatov ter sprejeli obveznosti za svoje delo v sledečem šolskem letu.

Pred svojim razhodom na domove so gojenci ljubljanskih srednješolskih domov s sindikalno podružnico domskih uslužbencev 2 dni uporabili tudi za prostovoljno delo na terenu.

Izkopavanja vodovodnega jarka pred tobacno tovarno se je udeležilo 92 gojencev iz Doma Ivana Cankarja, 70 gojenk iz Doma Anice Černejeve, 38 gojenk iz Doma Toneta Tomšiča, 36 iz Doma Otona Župančiča ter 12 iz doma Nede Gerzinevičeve in 25 uslužbencev iz vseh dijaških domov. V 1228 delovnih urah je 273 prostovoljcev izkopal in premetalo 265 kub metrov zemlje iz 180 cm globokega jarka.

Drugi dan se je prostovoljnega dela udeležilo 223 gojencev in gojenk ter uslužbencev srednješolskih domov. Tokrat so delali na gradiliščih v Metelkovi ulici 15 ter na I., II. in III. gradilišču MLO v Šiški in na gradilišču JA ter Litoštroja. Skupno so ta dan opravili 1115 delovnih ur pri razkladanju opeke ter prevažanju tramoza.

S takšnimi in drugimi množičnimi akcijami vseh ljubljanskih srednješolskih domov, kot n. pr. skupni izlet na Vrhniko in proslava Cankarjevega rojstnega dne, skupna akademija v Mladinski dvorani, razstava v klasični gimnaziji itd. se ustvarja naložja povezava med mladino in terenom ter omogoča naši internatski mladini pravilno vključitev v skupna stremjenja delovnega ljudstva. Sgl.

GLAVNI ODBOR LMS
PRIREDI DNE 12. JUNIJA 1947 OB 21. URI NA STADIONU
V PROSLAVO III. KONGRESA LMS

FESTIVAL

S SLEDECIM PROGRAMOM: MIMOHOD IN NASTOPI 1000
BRIGADIRJEV-PEVCEV S HARMONIKARSKIM ZBOROM, 600 FIZ.
KULTURNIKOV IZ SLOVENIJE IN PRIMORSKE TER 250 PLESAL-
CEV S FOLKLORNIMI PLESI IN STILIZIRANIMI PRIKAZI DELA
KMEČKE IN DELAVSKE MLADINE

Vstop prost!

V spomin Tončku Žerjalu

Danes poteče 5 let, kar so fašisti po tritedenskem mučenju v ljubljanski sodnji umorili Žerjala Tončka, ko je dopolnil komaj 25 let. Žerjal Tonček se je kot študent v stari Jugoslaviji pridružil gibanju naprednih organizacij delovnega ljudstva, zaradi česar je že kot mladoleten odsedel 9 mesecev v ljubljanskih zaporih. Po izpustu iz zaporov je še vztrajneje delal za interese delovnega ljudstva. Ponovno so ga zaprli in odsedel je pol drugo leto v Mitrovici. Tudi potem ga je policija stalno preganjala in mu prekinjala vztrajno delo zlasti v organizaciji »Vzajemnost« in primorskih emigrantskih društvih. Delal je v »Društvu prijateljev Sovjetske zveze«. Srečamo ga povsod tam, kjer se je vodil najodločnejši boj za pravice delovnega ljudstva. Zaradi svojih velikih sposobnosti in kvalitet je vedno dal pečat naprednosti in revolucionarnosti vsej organizaciji, v kateri je delal.



znali so ga zelo dobro študentje, iz katerih vrst je izhajal, poznali so ga delavci ljubljanskih tovarn, za katere je delal in jim postavljval kulturno

organizacijo »Vzajemnost« ter je prevoiril v njihovo orožje, poznali so ga okoliški kmetje iz kmečkih taborov, shodov in izletov, katere je tudi Tonček pomagal organizirati za politična zbliževanja delavca in kmeta. Lahko rečemo, da je lik Tončka lik vzornega komunist-partijca, kakršen živi v sreih in zavesti delovnih množic, kakršen mora vsak komunist biti in kakršen je zahteva veličastna in težka borba za odpravo izkoriščanja človeka po človeku in za boljše življenje delovnega ljudstva.

Zaradi svojih visokih kvalitet in sposobnosti je imel velik osební vpliv na okolico. Od njega si se lahko samo učil. Ni čudno, da je prav iz njegove neposredne okolice izšla vrsta aktivnih borcev za stvar delovnega ljudstva, dolga vrsta je padla v narodno osvobodilni borbi, mnogi danes delajo na odgovornih mestih nove ljudske oblasti. Pri tovariših, ki so delali z njim, vsi, ki so ga poznali, ga prav gotovo niso pozabili in ga tudi ne bodo. Takih ljudi se ne da pozabiti. Še danes vsakdo, ki ga je poznal, lahko črpa novih sil za delo, novih pobud z njegovega primera, tudi novega ponosa in samozavesti. Takšen je bil Tonček ves čas, v letih borb v stari Jugoslaviji in še bolj v letih okupacije in narodno osvobodilne borbe.

Svojo vseskozi borbeno življenjsko pot, pot predanega, zvestega borca in partijca je dokončal z junaškim zadržanjem pred italijanskimi fašisti in domačimi belogardističnimi izvržki, ki so ga 11. junija 1942 po večtedenskem nečloveškem mučenju ustrelili kot talca v Ljubljani.

Naj bodo te vrstice tudi skromna oddolžitev in priznanje ajegovi mami in sestri, ki sta mu bili ves čas njegovega življenja v oporo. Slava Tončku Žerjalu — zgledeemu partijcu, borcu, tovarišu in junaku!

Razstava »TEDEN MATERE IN OTROKA« podaljšana

Na splošno željo občinstva bo razstava »Teden matere in otroka«, ki prikazuje razvoj in stanje socialne in zdravstvene zaščite mater in otrok ter vzgoje otrok, podaljšana do vključno četrtega, 12. junija t. l. Tako imajo vsi, ki je še niso videli, možnost, da si jo ogledajo. Razstava je v prostorih ministrstva za socialno skrbstvo, Gajeva ulica 5.

Razvoj okrajne plemenilne postaje pri Sv. Lenartu v slovenskih gorah

Pri Sv. Lenartu v Slovenskih gorah so leta 1945 ustanovili živinorejsko zadruo. Imela je vse možnosti, da se razvije v eno najmočnejših tovrstnih zadrug v Slovenskih gorah. To pa se ni zgodilo, ker so je ljudje, ki so zadruo upravljali, premalo brigali za procvit zadruge. Zadruge se danes, po dveh letih obstoja, ne more ponašati z nikakršnimi uspehi.

Prvo napako je naredil že pristojni OLO Maribor-okolica. Zemljo in predvsem travnike, ki so prej spadali k posestvu, so odrgali in jo ob delitvi agrarne zemlje dodelili agrarnim interesom, da ima tako danes zadruge le 11 ha travnikov in pašnikov.

Pred meseci se je zadruge preimenovala v okrajno plemenilno postajo in spada sedaj v sklop okrajnih gospodarskih podjetij okraja Maribor-okolica. Upravnik, ki je delal od ustanovitve naprej pri živinorejski zadruzi, je bil pred nekaj dveh mesecema odstopil. Ker je delal vse brez pravega načrta, ni imel takih uspehov, kakor bi jih za druga pod takratnimi pogoji lahko imela. V dveh letih, kar zadruge obstoja, se stala živina ni mnogo dvignila, saj ima plemenilna postaja danes samo 7 krav, 6 glav mlade plemenske živine, 3 plemenske bike, 3 plemenske konje in par težkih vprežnih konj. Le število svinj je nekaj zvišalo, tako da jih ima sedaj 35. Poleg tega ima plemenilna postaja še 7 plemenskih bikov, ki jih je do delila posameznim kmetom, ker so nekateri kraji zelo oddaljeni od plemenilne postaje.

Marca 1947 je bil za upravitelja plemenilne postaje postavljen ekonom tov. Pivec. Kmalu po njegovem prihodu na plemenilno postajo so se že pokazali prvi uspehi. Prej je zadruge n. pr. oddajala dnevno le 10 do 12 mleka, sedaj ga pri istem številu živine oddaja 25 do 30 litrov.

Plemenilna postaja ima tudi 11 ha orne zemlje ki je lanko leto bila izrabljena precej nenačrtno. Leto pa so v marsičem izboljšali izkoriščanje zemlje. Pri isti delovni sili, ki so jo uporabljali lanko leto, so obdelali vso zemljo načrtno. Posadili so okrog 3 ha krompirja, posejali okrog 2,5 ha krmilne pese in nekaj manj koruze predvsem za krmiljenje plemenskih svinj, oves, ječmen in lucerno pa za delo živine. Poleg tega so naorni zemlji plemenilne postaje posejali 1 ha sladkorne pese in nekaj manj kakor 1 ha lanu. Plemenilna postaja bo od industrije potrebovala masekaja, zato skrbe za vzgojo industrijskih rastlin, da bodo tudi industriji lahko nekaj dali.

Prvo in najvažnejše je popravilo gospodarskih poslopij, ki jih že dve leti ni nihče popravil. Urediti je treba kanalizacijo, da se ne bo gnojnica odtekal v obcestne jarko, temveč da se bo zbirala v betonirani jami. Gnojnica se je do sedaj po neprividnosti in malomarnosti izgubljala, sami pa so drago kupovali umetna gnojila. Za povečanje plemenilne postaje bodo potrebovali precej kreme za živino. Plemenilna postaja mora dobiti nekaj več travnikov, če pa to ne bo mogoče, bodo morali njive posejati samo lucerno in živinskimi krmili.

Na plemenilni postaji se občuti pomanjkanje delovne sile. Skupno imajo na postaji in posestvu zaposlenih 5 ljudi in to ekonom-upravnik, oskrbovalec plemenskih in težaških konjev ter dve moči, ki oskrbujejo ostalo živino. Potrebne bi bile še najmanj 3 moči, ker so vsi z delom preobremenjeni. Upravnik je povedal, da bi mogoče lažje dobil delovno silo, če bi ljudem lahko nudil stanovanje, ker pa tega ni, tudi delovne sile ne more dobiti. Jasno je, da morajo za obdelovanje zemlje najemati tujo delovno silo — težake. Povprečno imajo mesečno do 70 težakov, v času košnje in dela na njivah pa jih bo potrebno več. Najeta in domača delovna sila je plačana po uredbi o mezdah kmetijskih delavcev.

Po petletnem planu ima plemenilna postaja v načrtu razširitev gospodarskih

poslopij za enonadstropno zgradbo, v kateri bi v pritličju bili hlevi za govejo živino, v prvem nadstropju pa shrambe za zrnatno krmno.

Pri Sv. Lenartu je tudi kmetijska gospodarska šola, ki pa je ločena od plemenilne postaje. Koristno bi bilo, če bi to šolo priključili plemenilni postaji ter bi se gojenke, ki obiskujejo to šolo, obenem učile tudi praktičnega dela na posestvu, ki spada k plemenilni postaji, na drugi strani pa bi se lahko izvežbale tudi v živinoreji.

Živina na plemenilni postaji je pod stalno kontrolo živnozdravnika. »Pred mesecem ali nekaj več«, je povedal upravnik, »se je razširila govornica, da ima plemenilna postaja okuženo plemenilno živino ter da je zaradi tega poginilo že mnogo krav v okolišju. Živnozdravniki je takoj pregledal živino na plemenilni postaji in ugotovil, da je vsa popolnoma zdrava. Toda po razširjenju teh govoric, se je obrnenitev plemenilne postaje znatno zmanjšala. Vse kaže, da mora biti nekje v okolišju zakoten bik, morda jih je tudi več. Zlostno je, da kmetje nočejo spoznati važnosti dobre živine, ki bi bila le njim v korist. Če se je živina kje okužila, se to ni moglo zgoditi pri nas, saj imamo živino etalno pod živnozdravniško kontrolo. Upamo, da bodo kmetje kmalu spoznali svojo zmoto ter jo popravili.«

Z upravnikom sva si nato ogledala še goveji in konjski hlev. Živina je lepa in na prvi pogled se opazi, da je skrbno negovana. Posebno mlada goveda, bodočča plemenska živina, se lepo razvija. Tu je posebno očitna vestnost uslužbenec, ki ne gledajo na določene delovne ure, temveč delajo toliko časa, da zadostijo potrebam. Vprašala sem upravnika, kako to, da imajo vse govedo v skupnem hlevu, pa mi je povedal, da tudi njemu samemu to ne ugaja, vendar se zaradi pomanjkanja delovne sile zaenkrat ne da ničesar ukreniti, čeprav bi prostore že sedaj imel na razpolago. Tudi hlev za plemenske konje je urejen prav skrbno.

Vsi uslužbeni z upravnikom plemenilne postaje na čelu zaslužijo vso pohvalo, saj od jutra do večera delajo neumorno za dvig in procvit okrajne plemenilne postaje. Potrebno pa bi bilo, da se tudi okrajni LO malo bolj zanima za delo in jim nudi večjo pomoč kakor do sedaj, posebno pri nabavi cementa in drugega potrebnega materiala.

V. B.

»Tovarna obutve« v Ljubljani je preseгла plan. proizvodnjo za mesec maj za 1.5%

Efekt dela delovnega kolektiva »Tovarne obutve« v Ljubljani se je v mesecu maju dvignil v primeri z mesecem aprilom za 8%, s čimer je kolektiv presegl svoj plan za mesec maj za 1.5%. To je uspeh delovnega elana in discipline, ki vlada v tej tovarni.

Lepe uspehe so dosegli delavci pri organizaciji in izvedbi prostovoljnega dela. 1. junija so delali na cesti Lukovica—Vrhnika in nakopali 80 m³ zemlje, druga skupina pa je odkopavala peščeni material ter splanirala 36 m² obcestnega pasu. 68 delavcev in delavk je ta dan opravilo 540 ur prostovoljnega dela.

Papirnica v Radečah dela s predvojno kapaciteto

Papirnica v Radečah, ki proizvaja dokumentni in kartni papir (Piatniki), dela s predvojno kapaciteto, čeprav je v papirnici zaposleno samo 200 delavcev in ne 250, kakor pred vojno.

Leta 1943, je bilo tri četrti tovarniških naprav požganih in uničenih. Takoj po osvoboditvi je bila želja delavstva in oblasti, da se porušena tovarna obnovi in prične delati. Nekateri strokovnjaki so menili, da se tovarna sploh ne da obnoviti. Delavstvo pa je samo prišlo za lopate in orodje in je v kratkem času obnovilo tovarno brez tujih strokovnjakov. Zdaj razširjajo tovarniška poslopja, zlasti skladišča. Petletni plan tovarne predvideva novo upravno poslopje, skladišča in stanovanjske stavbe. Pri obnavljanju tovarne so bile velike težave zaradi pomanjkanja strojev za izdelavo papirja, ki so bili bolj ali manj uničeni. Razne dele strojev so izdelali sami delavci.

Delo v tovarni je bilo urejeno po akordnem sistemu, zdaj pa postopoma uvajajo norme in že 50% delavstva dela po normah. Uprava papirnice je doslej razdelila 42 delavcem 30.500 din nagrad. Do sedaj se niso bili proglašeni udarniki, vendar pa delovni uspehi kažejo, da tudi ti ne bodo izostali. V papirnici je organiziran strokovni tečaj, ki se ga udeležujejo predvsem mladi delavci.

Kulturno-prosvetno delo ni posebno uspešno, ker prihajajo delavci iz raztresenih naselij okrog papirnice in imajo nekateri po dve uri hoda do delovnega mesta. Posamezni obrati v papirnici so si napovedali tekmovalje v dvigu proizvodnje, v krepitvi discipline, v udarniškem delu, v znižanju proizvodnih stroškov, racionalizaciji surovin in udeleževanju v prosveti in fizkulturi.

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Poljska dela in priprave za žetev v Vojvodini. Po podatkih iz Novega Sada je do konca maja dobro napredovalo poljsko delo, tako da so okopali 47% koruze, 64% sončnice in 87% sladkorne pese. V nekaterih krajih so začeli tudi že drugič okopavati koruzo. Najlepše uspehe so dosegle kmetijske delovne zadruge, ki so okopale že 60% koruze in 80% sončnice. Posevki dobro kažejo. Strojne postaje in lastniki kmetijskih strojev so se že marljivo pripravljali na žetev, ker so morale biti do 1. junija sklenjene pogodbe za žetev.

Zgraditev šolskega poslopja za industrijsko šolo »Nikola Tesla« v Zagrebu. Ta šola je dobila zasilne prostore v tovarni elektromateriala »Rade Končar«. Zdj so zagotovljeni prvi krediti za zgraditev šolskega internata in šole, ki jo bodo gradili v etapah. V ta namen so dobili 71.000 m² veliko zemljišče. Šola bo zgrajena do konca leta 1949. Stroški so preračunani na 65.000.000 din.

V Slavoniji in Baranji bodo letos odkupili okrog 10 vagonov volne. V lanskim odkupni kampanji so rejci oddali vse presežke volne, ki jih je bilo 6 vagonov. Letos pričakujejo znatno večji odkup. Mnogi rejci oddajo volno, čeprav niso dolžni. Doslej je bilo odkupljeno okrog 3 vagonov volne.

Nad 3 vagoni kož za krzno so odkupili v Slavoniji in Baranji. Odkupovanje se je začelo lani ob koncu lanske sezone. V ta namen je bilo prirejenih več sejmov. Nakupili so kože kune zlatice, lisice, vidre, divje mačke itd. Zajeti kož so odkupili okrog 14.000. Najboljši odkup je bil v okrajih Djakovo, Podravska Slatina in Slavenska Požega.

Veliki betonski most so začeli graditi čez Uno v Bihacu. Delo je prevzelo slovensko gradbeno podjetje »Gradisc«. Most, ki bo okrog 120 m dolg, gradijo na kraju starega porušenega mostu.

60% črnege premoga dajejo raški premogovniki. Ležišča premoga v Istri se delijo na tri bazene: pazinski, labinski in raški. Glavni premogovniki so v Podlabinju in Raši. V večjem obsegu so začeli istrski premozi izkoriščati l. 1936. Po osvoboditvi je delavstvo v veliko požrtvovalnostjo in marljivostjo popravilo premogovniške in pristaniške naprave tako, da so premogovniki februarja lani delali že z vso zmogljivostjo. Zdj delajo v treh posadih. Raški premozi je po kakovosti med najboljšimi v Jugoslaviji (okrog 6800 kalorij). Raški rudarji so se obvezali, da bodo letošnji proizvodni načrt izpolnili do 29. novembra.

Sindikati in naše socialno zavarovanje

Ko proučujemo naš državni proračun in petletni plan, opazimo, da so za socialno zavarovanje predvideni tako visoki zneski, da se nam mora nujno zbuditi zanimanje za ta sektor naše družbene dejavnosti.

Danes je zajelo naše pokojninsko zavarovanje na desetisoče novih upravičencev. Sedaj so obvezno zavarovani stalni kmetijski delavci, ki so zaposleni na državnih kmetijskih posevkih, a stalno podporo bodo prejeli tudi nekateri onemogli kmetijski delavci, ki so bili najmanj 25 let stalno zaposleni pri produktivnih kmetijskih delih. Tako bo socialno zavarovanje postopoma zajelo tudi to številno skupino delavcev, za katere do danes ni nihče skrbel.

Stara služkinja je po 40 letih trdega dela prišla s strahom pred zdravniško delavsko strokovno komisijo, da ji odobri pronojo za doseglo pokojnino. Komisija je ugotovila onemoglost ter ji priznala pokojnino, ki bo znašala 2.000 din na mesec. Uboga služkinja ni verjela svojim usomom. Take pokojnine ni poprej nikoli pričakovala.

Socialno zavarovanje prihaja postopoma do tiste višine, ko dejansko zasluži to ime. Toda prav na tem polju bo potrebno še mnogo drobnega dela. Delavci bodo morali sami izločevati iz svoje srede vse tiste brezvestne zavarovance, ki skušajo socialno zavarovanje izkoriščati. Mnogi povsem zdravi delavci skušajo živeti brez dela na račun socialnega zavarovanja, to je na račun svojih tovarišev. Socialno zavarovanje je danes vključeno v državni proračun in torej v petletni načrt.

Zaradi pravilnega izvajanja socialnega zavarovanja so bili sindikati pozvani, da čim tesneje sodelujejo z zavodom za socialno zavarovanje. Sindikati so danes poklicani, da sodelujejo pri izvajanju socialnega zavarovanja.

Oglejmo si поблиže sodelovanje sindikatov z državnim zavodom za socialno zavarovanje.

1. Pri vseh filialah in ekspoziturah so ustanovljeni strokovni sveti. Naloga strokovnega sveta je, da s svojimi nasveti in posredovanjem med ustanovo državnega zavoda za socialno zavarovanje in zavarovanci pomagajo ravnatelj filiale oziroma šefu ekspoziture pri reševanju važnejših vprašanj v zvezi z izvajanjem državnega socialnega zavarovanja. Namen tega je, da se državno socialno zavarovanje čim pravilneje izvaja in izpolnjuje.

V strokovne svete pri filialah je delegiral GO ESS po 7 zastopnikov, v strokovne svete pri ekspoziturah pa so delegirali KSS-i po 3 do 5 zastopnikov.

Na območju LRS imamo 2 filijali, organizirani na teritorialni podlagi, v Ljubljani in v Mariboru ter eno na profesionalni podlagi, to je filialo državnega prometnega osebja v Ljubljani. Ljubljanska filiala ima 13 ekspozitur, mariborska pa 8. V kratkem bo pričela poelovati tretja filiala na teritorialni podlagi in sicer v Ajdovščini.

2. Na podlagi Uredbe o ustroju in pristojnosti zavoda za socialno zavarovanje so pri vsaki filijali DZSZ in po možnosti tudi pri njihovih ekspoziturah zdravniško delavske strokovne komisije prve stopnje. Te komisije sestavljajo trije člani in sicer: zdravnik, uslužbenec DZSZ ter en predstavnik sindikalnih organizacij. Takih komisij posluje danes na območju LRS 14. Poleg tega imamo v Ljubljani tudi zdravniško delavsko stro-

kovno komisijo višje stopnje, kot pristojbeno instanco proti odločbam zdravniško delavske strokovne komisije prve stopnje.

Komisije prve stopnje so pristojne za ugotavljanje sedanjega stanja, za presojo delovnih sposobnosti ponesrečenih in onemoglih zavarovancev ter za dokončno odločanje o pritožbah zoper presojo določenega zdravnika poedinca o delovni nesposobnosti zavarovanca in primeru bolezni, nosečnosti, poroda in podobno.

V teh komisijah imajo torej zastopniki sindikata možnost sodelovati v vseh tistih primerih, ko gre za ocenitev zdravstvenega stanja in delovne sposobnosti zavarovancev.

3. V krajih in pri posameznih večjih podjetjih in ustanovah, kjer ni pogojev za ustanovitev ekspoziture, se lahko ustanovijo poverjenstva kot pomožni organi filijale DZSZ. Poverjeniki, ki jih bodo imenovali filijale DZSZ na predlog sindikatov, bodo tvorili vez med zavarovanci in zavodom. Takih poverjenikov bo zaenkrat na področju ljubljanske filijale 19, a na področju mariborske 15.

4. Pri vseh sindikalnih forumih se prav v tem času ustanavljajo komisije za socialno zavarovanje in oddih. Naloga teh komisij so tako obširne, da bo treba ta problem še obravnavati. Ena bistveno važnih nalog, ki je poverjena tem komisijam, je tovariška kontrola.

Ze v uvodu smo obravnavali pridobitve v našem socialnem zavarovanju. Omenili smo tudi, da bodo nekateri skušali izkoriščati te pridobitve v špekulativne namene. Zato bodo morali delavci sami paziti, kako in komu se bodo delila sredstva iz blaginje socialnega zavarovanja. Takozvana laična kontrola, to je kontrola po uradnih organih DZSZ bo v najkrajšem času odpadla. V naši novi družbeni ureditvi bomo morali postopoma odpraviti vse take policijske kontrole. Laično kontrolo bomo nadomestili s tovariško kontrolo. Delavci v tovarni, podružnici itd. bodo na tovariški način vpivali na svoje sodelavce, ki nameravajo neupravičeno izrabljati socialno zavarovanje v špekulativne namene.

Delavci, ki delajo pri istem stroju, se med seboj najbolj poznajo in bodo najbolj vedeli, kdo izmed njih je dejansko bolan in kdo hoče socialno zavarovanje samo izkoriščati. Delavci bodo sami predlagali ovariše, ki so potrebni bolniškega dopusta, ki so postali onemogli itd. Vendar bodo morali vedno računati z našim sedanjim gospodarskim stanjem ter imeti vedno pred očmi dejstvo da delavec, ki neupravičeno prejema hranarino, dvakratno škoduje družbi in našemu gospodarstvu s tem, da živi na račun skupnosti ter hkrati ničesar ne proizvaja.

Zato bo delo teh komisij neprecenljive važnosti. Skrbeti bodo morale, da pride vsak zavarovavec do svojih pravic, da čim preje in čim temeljiteje ozdravi, istočasno pa bodo morale raziskavati vse tiste špekulante, ki hočejo živeti na tuj račun.

Ta naloga bo zahtevala mnogo drobnega in požrtvovalnega dela, globoke politične zgrajenosti, tako od strani članov komisij, kot od strani vsega delavstva. O tem vprašanju bo potrebno govoriti na množičnih sestankih, na študijskih krožkih itd.

Svet socialnega zavarovanja v zveznem in republiškem merilu, katerega sklicuje zvezni ali republiški minister za delo, obravnava važnejša vprašanja iz socialnega zavarovanja.

Opozorjamo

vsa mladinska vodstva in udeležence III. kongresa

Ljudske mladine Slovenije, da je začela delovati

kongresna pisarna

v palači Grafike, Masarykova c., nasproti kolodvoru.

Telefon 41-42. Vse informacije se dobijo od 8—12 v omenjeni pisarni.

Sekretariat Glavnega odbora Ljudske mladine Slovenije.

Kulturno prosvetno delo na mladinski progi

Vsakodnevno življenje graditeljev Mladinske proge lahko razdelimo na dva dela: na sedemurno fizično delo pri gradnji proge ter na številne oblike udejstvovanja na fizkulturnem in kulturno prosvetnem področju. Od zadnjih dveh, ima delo graditeljev Mladinske proge na kulturno prosvetnem področju ob odhodu prve izmene gotovo najbogatejše rezultate, zlasti če upoštevamo, da je bil dobršen del graditeljev prve izmene iz vrst kmečke in delavske mladine in to iz relativno zaostalih predelov naše države. Glavni uspeh kulturno prosvetnega dela v prvih dveh mesecih gradnje Mladinske proge je nedvomno rezultat izpitov analfabetskih tečajev, kjer se štjevalo mladincev in mladink, ki so se naučili pisati, giblje v 95—100-odstotnem uspehu.

Da bi kulturno prosvetno delo na Mladinski progi moglo v celoti ustrezati svoji nalogi, so bili takoj ob prihodu mladine na progo osnovani po vseh brigadah šestčlanski kulturno prosvetni odbori, katerim je bila poverjena celotna organizacija kulturno prosvetne delavnosti po brigadah, organizacija in vodstvo analfabetskih tečajev, popularno poučilih in strokovnih predavanj, čitanje tiska, ustanavljanje pevskih, recitacijskih, diletantskih in folklornih skupin, skrb za knjižnice, stencase, organizacija dopisniške mreže itd.

Od vseh teh nalog, ki so bile postavljene pred brigade kulturno prosvetne odbore, je bila glavna in osnovna naloga ustanovitev analfabetskih tečajev. Število nepismenih graditeljev je znašalo ob prihodu brigad na progo preko 4000, v nekaterih brigadah je odstotek nepismenih segal celo do 40 odstotkov in preko. Prav tako je bilo precejšnje število polpismenih. Ze v prvih dneh prihoda mladinskih brigad na progo je bilo ustanovljenih po brigadah preko 300 analfabetskih tečajev, ki so jih vodili dijaki učiteljskih šol, poslani v ta namen od ministrstev prosvete vseh ljudskih republik.

Koncem aprila so se začeli na progi tečaji za voditelje analfabetskih tečajev, v katere so se vključili mladinci, ki so pokazali v dosedanem delu najboljše uspehe. Mnogi med njimi niso pred dobrim mesecem poznali niti eno črke, sedaj pa so z uspehom nadomestili dijake učiteljskih šol, ki so odšli domov na izpite. Na tečaju se niso naučili samo pisati, ampak so se naučili tudi, kako učiti nepismene.

V drugi polovici meseca maja so se začeli po vsej progi izpiti. Ze prvi rezultati so pokazali, da so analfabetski tečaji v celoti opravili svojo nalogo. V I. kočanski in II. dalmatinski brigadi je uspehom položilo izpite 39 nepismenih in 70 polpismenih gradite-

ljev. V I. varoški brigadi je bilo opismenjenih vseh 79 nepismenih in 14 polpismenih mladincev. Od teh je napravilo 25 mladincev izpit z odličnim uspehom, 25 s pravim dobrom, 22 z dobrim in 6 z zadostnim uspehom. Na četrti sekciji je bilo opismenjenih vseh 852 nepismenih in polpismenih graditeljev. V celoti je se naučilo pisati na progi 4272 nepismenih in polpismenih graditeljev, kar je skoraj stoođtostni uspeh.

Kampanja za pobijanje nepismenosti ni bila omejena samo na graditelje Mladinske proge, nego se je razširila tudi med okoliško ljudstvo. Mladinci so organizirali po vaseh številne analfabetske tečaje, katerih se je polnoštevilno udeleževala kmečka in delavska mladina, kakor tudi starejši ljudje. V bosanskih vaseh, ki jim je preteklost vtisnila toliko pečatov zaostalosti, so mladinci uspešno tekmovali v prirejanju bralnih ur, predavanj z najrazličnejšo vsebino, čitanju knjig in časopisov ter prirejanju različnih kulturnih nastopov.

V vseh brigadah Mladinske proge so bile takoj ob prihodu na progo osnovane diletantske, recitacijske in folklorne skupine ter brigadni pevski zbori. S svojimi nastopi, ki se jih je udeleževalo tudi bosansko ljudstvo, so pokazale ne samo dobro mero požrtvovalnosti, nego tudi veliko mero originalnosti, skrbnosti in smisla za kombinacijo in harmonizacijo poedinih točk ter nastopov. Pri glavnem štabu mladinskih brigad je bila ustanovljena posebna kulturna skupina, sestavljena iz najrazličnejših mladincev. V zadnjem času so bile v Zenici ustanovljene še posebne brigade

za mladince, ki jim bo pozneje poverjeno vodstvo dopisništva, pevskih zborov in diletantskih skupin po brigadah. Ti mladinci bodo po končanih izpiti nadaljevali z delom v brigadi in dvigali kulturno prosvetno delo na progi na novo višino in mu dajali novo, popolnejšo obliko.

Na ustanavljanje knjižnic po brigadah je večina mladine pomislila že v domačih krajih in prinesla na progo lepo število knjig. Seveda povsod niso bile prilike za zbiranje najugodnejše in so graditelji sami organizirali pomoč tistim brigadam, ki so trpele v tem pogledu pomanjkanje. Čitanje knjig je postalo graditeljem najpriljubljenejše opravilo v prostem času.

Velik pomen za razvoj kulturno prosvetnega življenja na Mladinski progi je bilo nedvomno prihajanje naših znanih književnikov. V mesecu aprilu je obiskalo progo 6 književnikov, med drugim Ivo Andrič, Branko Čopič in Humo Hamza, v mesecu maju pa tudi slovenska književnika Miško Kranjec in Anton Ingolič. Njihov prihod je graditeljem mnogo koristil, saj so se osebno spoznali s pisci del, katera so čitali, po drugi strani pa so nekateri med njimi čitali svoja dela o mladinski progi preko radija Mladinska proga. Pisatelji so se spoznali z življenjem graditeljev, graditelji pa so od njih prejeli važne nasvete in dobili globlji pogled v književno umetnost.

Progo je obiskalo tudi večje število kulturno prosvetnih, igralskih, dramskih, pevskih in folklornih skupin iz vseh krajev naše države. Samo v mesecu aprilu je obiskalo graditelje

15 skupin, v prvih 20 dnevih meseca maja pa še nadaljnjih 12.

Vestransko kulturno delovanje graditeljev mladinske proge pospešuje tudi film in radio. Posebna radio postaja »Omladinska pruga« je začela s svojimi emisijami prvega aprila, ob otvoritvi del na progi, in ima vsakodnevni jutranji, popoldanski in večerni program. Po vseh brigadah so nameščeni zvočniki, preko katerih poslušna mladina oddaje, v katerih se popularizirajo njeni uspehi, kritizirajo napake in dajejo nasvete, kako naj jih odpravljajo. Pred kratkim je bila poleg glavne postaje v Zenici ustanovljena še pomožna radio postaja v Doboju.

V mesecu aprilu je bilo na Mladinski progi postavljenih 10 kinoaparatur, od tega dve stalni in osem premičnih. V maju se je njihovo število dvignilo na 12. Vsaka sekcija ima svojo kinoaparaturu, ki potuje po brigadah in predvaja najboljše proizvode moderne filmske produkcije. Veliko vlogo, ki jo igra v umetnosti film podrtuje na progi dejstvo, da je bilo v nekaterih brigadah tudi po 30 odstotkov mladincev, ki so prvič v življenju videli film.

25. maja, na rojstni dan maršala Tita, so bili po vsej progi prirejeni kulturni festivali. V njih so se prvič in najbolj manifestirali uspehi graditeljev mladinske proge na kulturno prosvetnem področju. Dvomesečno bivanje graditeljev na progi je postala dvomesečna velika šola, ki je zgradila nove kadre, da bodo prinesli izkustva v domače kraje in raztrosili bogastva mladinske proge v sleherno mesto, v sleherno vas naše dežele. Omladič.

Zasedanje generalnega sveta Svetovne sindikalne federacije

V sleherni državi morajo biti sindikati na straži proti kapitalističnim silam

Praga, 10. junija. (Tanjug.) Včeraj dopoldne se je začelo zasedanje Generalnega sveta Svetovne sindikalne federacije. Ko je predsednik Deakin otvoril zasedanje je najprej govoril predsednik Centralnega odbora češkoslovaških sindikatov poslanec A. Zapotocki, ki je pozdravil delegate s temi besedami:

Prva konferenca Generalnega sveta Svetovne sindikalne federacije je simbol današnjega razvoja in dokaz, da odstopa kapitalistična reakcija, ki izkorišča delavce in podjarmlja narode, povzroča vojne in uničuje dobrine. Nasprotno temu pa napredni sloji delovnega ljudstva, predani konstruktivnemu delu rok in duha, v obrambi miru in reda, nezadržno napredujejo. Namesto fašizma, ki je zadnje upanje in zatočišče vseh reakcionarnih kapitalističnih sil na vseh straneh, raste in se krepi demokratično sindikalno gibanje, ki postaja up in zasloba vseh delovnih in naprednih sil narodov vsega sveta.

Po drugi svetovni vojni se je sindikalno gibanje združilo v močno in enotno mednarodno organizacijo — Svetovno sindikalno federacijo ter postalo zelo

važen činitelj miru. Prepričani smo, da bo zasedanje Generalnega sveta s svojim delom in sklepi še bolj utrdilo pomen in vpliv Svetovne sindikalne federacije. Ne smemo pozabiti, da zbirajo kapitalistične sile, čeprav je poraženo njihovo fašistično krilo, svoje sile in z nezadovoljstvom spremljajo porast moči in vpliva demokratičnih sindikatov.

V sleherni državi mora stati sindikalno gibanje na straži proti kapitalističnim silam. V Iranu, Španiji in Grčiji se je treba boriti za pravice in priznanje svobode sindikalnega gibanja.

Kapitalistična organizacija v demokratičnih državah vodi boj proti sindikalnemu gibanju ter mu skuša zanikati pravice in pridobitve, ki jih je izvojevalo. Predvsem se bori proti staremu preizkušenemu orožju sindikalnega gibanja proti pravici do stavke. Tudi na Češkoslovaškem skuša reakcija zanikati to pravico sindikatoma. Čeprav smo dejansko demokratična država, v kateri je moč kapitalistične organizacije omejena so bili storjeni poizkusi, da bi omejili pravico sindikatov. Tudi pri nas je moč

najti sodnike, ki proglašajo stavko za protizakonito dejanje in hočejo kaznovati delavce, ki sodelujejo pri stavki. Naša izkušnja more služiti generalnemu svetu kot primer in opomin pri sprejemu sklepov. Prepričan sem, da bo naš sklep, kar se tiče obrambe sindikalnih pravic in pravice do stavke, ne glede za katero državo gre, jasen in brezkompromisen.

Predsednik svetovne sindikalne federacije Deakin je predstavil delegatom predstavnika OZN, poljskega predstavnika v Ekonomsko-socialnem svetu OZN Stanczyka.

V odgovoru na pozdravni govor Zapotockega je Deakin izjavil, da je bila Praga izbrana za mesto zasedanja Generalnega sveta kot glavno mesto države, v kateri se problemi povojne obnove rešujejo s sodelovanjem vseh dolednih demokratov.

Generalni svet je za Deakinovim govorom prešel na dnevni red. Najprej je govoril generalni sekretar Svetovne sindikalne federacije Louis Saillant, ki je podal poročilo o delu federacije.

Komunistična partija mora omogočiti novo zmago italijanske demokracije

KP Italije poziva levo in desno krilo socialistov v borbo proti De Gasperijevi vladi

Rim, 10. junija. (Tanjug.) Dopisnik United Pressa Montelieu poroča, da obstaja spricho glasovanja o vprašanju zaupnice De Gasperijevi vladi, trden blok levičarskih strank s Komunistično partijo in socialistično stranko na čelu, ki se bo uprl izglasovanju zaupnice. Blok levičarskih strank postavlja svoje opozicijsko etališče na dejstvo, da De Gasperi ignorira rezultate volitev od 2. junija preteklega leta, ko so levičarske stranke prejele več glasov kakor krščansko-demokratska stranka.

Pred glasovanjem o vprašanju zaupnice vladi mora De Gasperi predložiti svoj finančni in ekonomski program. De Gasperi je postavil v prvi plan dobivanje kreditov iz inozemstva in smatra, da nudi njegova vlada za to najboljšo garancijo. Njegov program podpira monarhisti in qualunquisti.

Komunistična partija Italije je izdala proglas, v katerem poziva obe krili socialistične stranke, da se združita s

komunisti proti De Gasperijevi vladi. Proglas vsebuje 6 točk, v katerih se ugotavlja:

1. Da je De Gasperi izzval zadnjo krizo brez kakršnega koli stvarnega razloga in nasprotno interesom države in s tem pokazal, da so krščanski demokrati kapitulirali pred domačimi plutokratskimi skupinami in inozemskimi reakcionarnimi krogi;
2. da je De Gasperi z izključitvijo komunistov in socialistov iz vlade pogazil odločitev ljudstva, ki je bila izražena v juniju pr. l.;
3. da hoče plutokrati in reakcionarji sodelovanje vlade, ki bi pomenila korak nazaj, poskus vrnitve na stara pravila konservativnih krogov, kar so z največjim navdušenjem pozdravile vse plutokratske reakcionarne sile, vsi ostanki onih, ki si želijo fašistične tiranije;
4. da želi domača in mednarodna reakcija odstraniti komuniste iz vlade, da bi odvojila delavske razrede od drugih demokratičnih in republikanskih sil in da bi na ta način razbila in preprečila konsolidacijo

in napredek demokracije in pripravila vrnitev na oblast režima tiranije; 5. da bodo komunisti nadaljevali borbo za svoj položaj v vladi in da bodo poklicali ne samo levo krilo, ampak tudi desno krilo socialistov, da se jim priključijo v tej borbi; 6. da morajo komunisti omogočiti nove zmage demokracije.

V proglasu se pozivajo komunisti, da izvedejo kampanjo za pridobivanje novih članov, za povečanje fondov za politično kampanjo in da se v vrstah Partije okrepi ideološka aktivnost ter proučevanje mednarodnega in notranjega položaja, tako da ne bodo presenetili stranko nikakršni dogodki.

Komunisti — zaključuje proglas — bodo odgovorili na poizkus izoliranja Komunistične partije s še bolj učinkovito akcijo za uresničenje svojega programa — zaradi rešitve italijanskega naroda, zaradi zagotovitve neodvisnosti države, zaradi konsolidacije svobode in demokratičnega režima.

SPLOŠEN ZASTOJ ŽELEZNIŠKEGA PROMETA V FRANCJI

Pariz, 10. junija (Tanjug.) UP poroča: Po objavi splošne stavke železniških delavcev v Franciji, kar je povzročilo zastoj vsega železniškega prometa v državi, je bila vlada prisiljena povečati medmestni avtobusni promet z uporabo državnih prevoznih sredstev. V pariških predmestjih so uvedli državne kamione za prevoz potnikov, avtomobilskim lastnikom je bil pa poslan poziv, naj izroče svoje vozove. Prav tako je bil povečan tudi letalski promet z uporabo vojaških letal.

Na mnogih železniških postajah je veliko število potnikov, ki so morali prekiniti pot. Associated Press poroča, da so poslali iz Velike Britanije v Pariz štiri potniška letala za prevoz britanskih potnikov. Tudi britanska letalska družba bo poslala svoja letala. Zvedelo se je, da je bil ustavljen posebni vlak britan-

ske armade v Porenju, ki vozi na progi Einhausen—Calais.

Delavci električnih central v mestih Vallemont, Neuillyju, Saint Etiennu in Montluconu so pričeli stavkati.

Francija priključila dele Posarja

Pariz, 10. junija (Tanjug.) AP poroča: Francoska vlada je sprejela enostranski sklep o spremembi meje Posarja. Zaradi novih mej je od Posarja odcepljeno in priključeno k Franciji: del področja Saarburg z istoimenskim mestom Saar in Mozele. Razen tega je bilo Posarje, ki je bilo že prej prav tako z enostranskim sklepom priključeno Franciji na carskem področju, razširjeno sedaj proti severu.

Novi uspehi grške demokratske armade

London, 10. junija. (Tanjug.) Po poročilih iz Grčije je grška demokratska armada napadla kolone orožniških avtomobilov na cesti Tripolis—Sparta. Med bojem, ki je trajal več ur, je bilo ubitih 10 orožnikov, ranjenih pa 8. Med ranjenci je tudi brigadni general Rogopolos. Na kraju boja je bil uničen nek most ter s tem popolnoma prekinjen promet.

Kakor poročajo grški listi, so oddelki demokratske armade 10 km pred Volosem.

Med grško demokratsko armado in vladnimi silami so v teku boji pri Edesu, v vaseh Orma, Serefikija, Filata pri Ardeji, kakor tudi v dveh vaseh pri Serezu in Neapiralidu v bližini Katerinija. Sile demokratske armade so napadle pri Sulfiji oddelek zloglasnega Causa Andona.

FIZKULTURA

Rezultati avto-moto dirk v Ljubljani

Avto-moto dirke, ki so bile navedene kot krožne dirke po ulicah v četrti Tabor, so bile v nedeljo, t. j. na dan samega tekmovalja premeščene na Celovško cesto. Vsakomur, razen prirediteljem je bilo jasno, da prireditelji ne bodo mogli zadovoljivo organizirati dirke na novi trasi in da ima desorganizacija na taki prireditvi lahko za posledico tudi človeške žrtve. Ko je bila navedena prireditev kot krožna dirka o mestu zabranjena oblasti, bi moralo podstoo dirko odpovedati, ker ni imelo več časa za organizacijo na drugem mestu. Vse to jasno priča o nepovezanosti prireditelja z organi oblasti.

Številno občinstvo, ki se ni zbralo samo na startu v Šiški, temveč tudi ob cesti St. Vid—Medno, se je moralo po dolgem čakanju vrniti nazaj v St. Vid — do tja so namreč tik pred tekmo skrajšali progo.

Tisoči gledalcev, ki so mogli videti dirkača le nekaj sto metrov ali še manj, so morali plačati za tekmo visoko dstopnino 15 din.

Ker se je dirkačem meril tudi povratek iz St. Vida v Šiško, ni na cilju nihče vedel, kdo je končni zmagovalec, čeprav je tri ure stal ob cesti. Občinstvo tudi po tekmah ni zvedelo za rezultate. Kljub temu, da so dirkam prisostvovali dopisniki obeh ljubljanskih dnevnikov, športnega tednika »Poleta« in Tanjuga, katerim je vodstvo obljubilo, da jim bo pravočasno dostavilo rezultate o izidu tekmovalja (kar je tudi njihova dolžnost), je to storilo šele v torek popoldne.

Rezultati dirk, katerih so se udeležili tudi motoristi iz Zagreba, so bili naslednji:

Turni motorji do 125 ccm: 1. Širca Danilo (Zagreb) 5:51,8; 2. Praprotnik

Stane (Kamnik) 6:37,2; 3. Mrak Peter (Ljubljana) 6:38,4.

Turni motorji do 200 ccm: 1. Podberšček Drago (Lj.) 7:24; 2. Reichmann Hanzi 7:34,8; 3. Vister Maks (oba Jesenice) 8:07,4.

Turni motorji do 250 ccm: 1. Puhar Fr. (Lj.) 5:09,8; 2. Jakšič Anton (Lj.) 5:29,4.

Turni motorji do 350 ccm: 1. Ponikvar Leo 5:47,6; 2. Štepančič Slavko (oba Lj.) 6:43; 3. Majerle 6:45.

Turni motorji do 500 ccm: 1. Simčič Rafael (Lj.) 4:49,6; 2. Jaklič (Z.) 4:59,6; 3. Pengov Marjan (Lj.) 5:17,8.

Turni motorji do 1000 ccm: 1. Vukelič (Z.) 4:59; 2. Kunavar Jože (Lj.) 5:08; 3. Trupkovič (Celje) 5:59,6.

Sportni motorji do 250 ccm: 1. Glebov Aleksander (Z.) 4:47; 2. Katalinič Ivo (Lj.) 5:10; 3. Jakšič Stane (Z.) 6:06,8.

Sportni motorji do 350 ccm: 1. Kallinšek Janez 4:54,8; 2. Stare Lado (oba Lj.) 5:00,8; 3. Čeh Lojze (Kamnik) 6:30,8.

Sportni motorji do 500 ccm: 1. Mrak Vinko (Lj.) 4:09,8; 2. Lisič 4:52,2; 3. Turjak (oba Z.) 4:50,6.

Sportni motorji do 1000 ccm: 1. Jungfleisch 4:27,6; 2. Schildhabel (oba Z.) 4:29; 3. Javornik Jože (Lj.) 5:00,8.

Prikolice: Koritnik Franc (J.), Ka, menjar in Gorjup, vsi enaki čas 4:55; Sluga Ivo (J.) 5:01,8.

Avtomobili do 600 ccm: 1. Lozej Franc 7:33,8; 2. Pintar Alojz 7:36,4; 3. Levičar Gustav (vsj Lj.) 7:39.

Avtomobili do 1000 ccm: 1. Peteln 6:02,4; 2. Lovše Janez 6:31,4; Ravnikar (vsj Lj.) 7:03,6.

Avtomobili do 1500 ccm: Kovačič Jože (Lj.) 6:32,2.

Avtomobili nad 1500 ccm: 1. Marjarič (JA) 4:14,8; 2. Vidmar Stane 4:27; 3. Orešič Janko (oba Lj.) 4:44.

Najboljši čas je dosegel Mrak Vinko.

Boksarski dvoboj v Kranju

FD Metalac : FD Kranj 11 : 3

Ena najboljših boksarskih ekip Hrvatske FD Metalac iz Zagreba je v nedeljo 8. junija nastopila proti mladim boksarjem FD Kranja in zaslužno zmagala 11:3. Renome, katerega uživajo zagrebški boksarji, je privabil mnogostevilne gledalce, ki so bili navdušeni nad njihovim tehničnim znanjem. Med gosti je bilo nekaj reprezentativnih boksarjev Hrvatske. Obleti, izdelani udarci, vzorno kritje in igra nog ter vzdržljivost so bile njihove odlike. Domačini so se jim odločno uprli le v nekaterih borbah. Najlepa točka dvoboja je bila borba med Vajcerjem (M) in Svažerjem (K). Domačini so imeli v svojih vrstah dva boreca, ki se nista borila kot to zahteva ta težka panoga. To so začetni pojavi, katere ja je treba takoj odpraviti. Gledalcev je bilo okrog 1000, kar najlepše dokazuje, da se ljudje zanimajo za ta borbeni šport. Sekolija ima v načrtu še nadaljnje meddržavne nastope a Trstom in Gorico. — Okrepila bo svoje moštvo in pripravila vse pogoje za uspešen razvoj tega športa v našem industrijskem središču.

Tehnični rezultati: Ekehibletja: Klemenčič — Humar (oba M) 2-0, petelnja: Rozman (M) — Jankovič (K) 1-1, peresno-lahka: Jakopovič — Černivec 2-0, lahka: Kustec (M) — Sink (K) 0-2, veltar: Vajcer — Svažer 2-0, srednja: Zvrko (M) — Brezar (K) 2-0, poltežka: Komorski — Vidlič (K) 2-0.

OBVESTILO

Jutri ob 20. uri bo v okviru športno-letalskega tedna inž. Aleš Strojnik predaval o jadrnih letalih. Predavanje bo v mladinski dvorani v Frančiškanski ulici. Vetop prost.

Dopisi »Ljudski pravici«

Z rudarskega odseka na Tehnični srednji šoli v Ljubljani

S. 1. junijem so odšli absolventi I. letnika rudarskega odseka Tehnične srednje šole na prakso v naše premogovnike in rudnike. Za nekaj mesecev je zanje končan teoretični pouk in zamenjan s praktičnim delom v rudarskih obratih. Ko odhajajo mladi rudarski tehniki, prihajajo na Tehnično srednjo šolo k sprejemnim izpitom novi dijaki, ki so se odločili za tehnični poklic. Mnogo jih je med njimi, ki še niso dokončno izbrali svoje tehnične stroke. Najmanj ali nič pa ne vedo o rudarski stroki. Zato je prav, da se takim mladincem pojasni, kako je s to stroko. Kakor v drugih tehničnih strokah, traja študij tudi v tej stroki štiri leta. Snov pouka je zajeta iz elektrotehnike, strojništva, iz nauka o gradnjah, kemije, mineralogije, geologije, geodezije itd. Dijak, ki je v zadregi pri izbiri stroke, ker čuti splošne sposobnosti za tehnični poklic, bo našel prav v rudarski stroki možnost, da se v zrejših letih odloči za delo, ki mu bo najbolj ugalajo in mu nudilo največ možnosti udejstvovanja. Vsak rudnik, velik ali majhen, in vsak premogovnik, predstavlja zaključen tehnični svet, v katerem so bolj ali manj zastopane prav vse panoge tehnične znanosti.

Petletka, ki naj izgradi in industrializira našo domovino, je zasnovana na pravilnem in strokovnjakem izkoriščanju naših naravnih bogastev. Obstojec rudniški obrati se bodo razširili in modernizirali. Nova, doslej pozabljena ali neznana rudišča se bodo razgalila in odprla za izkoriščanje in pridobivanje dragocenih rud. Za razvoj

Šoštanj. — Od prirediteljev, ki so se vršile v okviru »Tedna za matere in otroka«, je bila najvažnejša otvoritev »Zdravstvenega centra«, t. j. zdravstvenega doma, kamor se bodo lahko zatekali vsi, ki so potrebni zdravniške pomoči in nasvetov. Dom je opremljen z najmodernejšim röntgenom, z aparatom za višinsko obsevanje, zobno ambulanto, z ordinacijsko sobo, posvetovalnico za matere in dojenčke itd. M. T.

Postojna. — K proslavi pionirskega dne so prišli pionirji v Postojno iz vsega okraja s posebnim vlakom, s kamioni in vozovi. Defile je otvorila godba, nakar so se vrstili kolezarji, saniteta, male kmetice, hriboolazci, fizikulturniki, vojniki itd. Popoldne se je vršila otvoritev razstave šolskih del, med katerimi je vzbudila posebno pozornost miniaturna tovarna vezanji plošč iz St. Petra, delo pionirjev Šentpetrske šole. Še lepši je bil miniaturni dom Toneta Tomšiča, delo gojencev tega doma. Pri kulturni prireditvi so predvajali kratke enodejanke, deklamacije, recitacije, glasbo in petje. Okrajni pionirski štab je nagradil pevski zbor iz mladinskega doma Toneta Tomšiča pod vodstvom mangle, a spretnega dirigenta Karla. K. L.

Sv. Miklavž pri Ormožu. — »Teden matere in otroka« je bil izveden v tako velikem obsegu kot še nikoli. Gledalska družina OF je uprizorila dramo »Matie, pionirji osnovne šole pa so razslavili svoje pisemsne izdelke, risbe in ročna dela. Pionirska akademija je obsegala mladinsko opereto, fizikulturni nastop in nastop pevskega zbora. A. S.

Celje. — Pred dnevi so žene celjskih četrti obiskale Dom igre in dela in obdarile malčke z igračami, pecivom in češnjami.

Pred podpisom britansko-poljske trgovinske pogodbe

London, 10. jun. Šef poljske trgovinske delegacije, ki je imela v Londonu razgovore s predstavniki britanske vlade, dr. Lihowsky, je imel konferenco tiska ob priliki predstojnega podpisu britansko-poljske trgovinske pogodbe, na kateri je predstavnikom britanskega in tujega tiska dal naslednjo izjavo:

Pogodba med vladama Poljske in Združenega kraljevstva, katere podpisovanje stoji neposredno pred nami, pomeni prvi povojni trgovinski sporazum med našima državama.

Trgovina z Britanijo je predstavljala pred vojno relativno velik del poljskega uvoza in izvoza. Britanija je bilo eno glavnih tržišč polj. izvoza, medtem ko je uvoz iz Britanije zavzel v predvojni Poljski drugo mesto (takoj za Nemčijo). Upati moramo, da bo ta novi sporazum v zelo kratkem času vzpostavil stare trgovinske zveze med našima državama.

V novem sporazumu je določena v teku prihodnjih treh let trgovinska zamenjava med Britanijo in Poljsko v skupni vrednosti okrog 60 milijonov funtov šterlingov.

Poljski uvoz iz Velike Britanije bo obstojal iz raznega investicijskega blaga v vrednosti 15 milijonov funtov (surovin, volne, jute, raznih železnih sestavin itd.), kemikalij in barve, lahkih strojev, orodja in drugih industrijskih predmetov.

Poljski izvoz bo največ v kmetijskih proizvodih in hrani (sladkor, jajca, živina, pozneje slanina, gnjat in maslo). Ker sedanjí položaj prehrane v Poljski ne dovoljuje izvoza hrane v velikem obsegu v drugo državo, bo v

izvozno listo v teku prvega leta vključeno samo majhno število predmetov za prehrano. Ta lista se bo medtem postopoma večala v številu predmetov in količini za izvoz. Med drugimi predmeti poljskega izvoza se nahajajo surovine (premog, cink in druge), sladkorni proizvodi in gotovo število najvažnejših predmetov.

Kar se tiče poljskega uvoza investicijskega blaga iz Velike Britanije je dosežen sporazum, po katerem bo Britanija dajala britanskim industrijskim izvoznikom izvozna kredita zagotovila do 40% vrednosti izvoženega blaga. S tem se bo omogočilo britanskemu industrijskemu izvozu, da zavzame važno mesto pr obnovi Poljske, toliko prej, ker bo tokrat glavni industrijski preskrbovalec Poljske iz predvojnega časa — Nemčija, izključen s poljskega tržišča.

Po tej izjavi, odgovarjajoč na številna vprašanja novinarjev, je šef poljske delegacije dr. Lihowsky poudaril med drugim, da sta se obe pogodbeni stranki odločili, da se ne omeji samo na sklenitev enoletne pogodbe, ampak da zavzemata s pogodbo dobo treh let nujita več časa za postopno splošno povečanje trgovinskih odnosov. Številka 60 milijonov funtov šterlingov, ki se v pogodbi navaja kot skupna vrednost trgovinske zamenjave med obema državama za to dobo, ni strogo trdna, ampak dopušča možnost in svobodo spreminjanja. 55 milijonov funtov šterlingov predstavlja britanski uvoz v Poljsko v roku treh let. Poljski uvoz v Britanijo v istem času bo znašal okrog 25 milijonov funtov.

OBVESTILA

DNEVNE VESTI

Nocoj ob 18.00 v gimnaziji v Vegovi ulici druga produkcija naše Glasbene šole. Nastopilo bo okrog 40 govejence klavirja, eden iz violine in sekstet harmonikarjev. Posebno opozarjamo na točko klavirja za šestročno igro. Tretja produkcija bo v petek. Vstopnice v Matični knjigarni.

Prosvetni oddelek pri MLO za glavno mesto Ljubljana obvešča, da bodo ravnateljstva ljubljanskih gimnazij sprejemala prošnje za pripustitev k sprejemnemu izpitu za I. razred gimnazij samo do 18. junija 1947.

Fotomaterski tečaj. Fotomatersko društvo Ljubljana javlja, da prične napovedani tečaj za začetnike v petek 13. junija ob 10 v palači Grafike na Masarykovi cesti. Tečaj je namenjen mladim, ki gre začetkom in/ali za boljše spretnosti. Od tečaja niso izključeni tudi drugi interesi, ki si žele pridobiti osnovno znanje o fotografiranju. Prijave za tečaj sprejema pisarna kina Union, mogoče pa se je prijaviti tudi še ob pričetku tečaja. Mladinci in mladinke, za vas je koristno, da obiskujete Fotomaterski tečaj.

V petek 13. junija bo ob 20.30 v ulonjski dvorani velik nastop harmonikarjev in mladinske pevške zbor. Izvajali bodo razne mladinske pesmi, po večini partizanske in narodne. Vmes bodo recitali člani mladinskega zvečelstva. Vabimo vse, ki se zanimajo za glasbeno delo naše mladine. Vstopnice v Matični knjigarni.

Zdravniška strokovno-znanstvena sekcija ZUSUS vabi vse zdravnike na sestanek, ki bo v petek 13. junija ob 20 v predavalnici interne klinike. Predaval bo tov. major dr. Artur Horvat o »Življenju in delu glavnega kirurga R. A. profesorja dr. Nikolaja Niloviča Burdenkova«.

Koncertni večer Akademije za glasbo s sodelovanjem celotnega radijskega orkestra bo v ponedeljek 16. junija ob 20.30 v Filharmoniji. Spored vsebna simfonično glasbo in dirigiral bodo sluhatelji odseka za kompozicijo in dirigiranje prof. dr. Danila Švara. Spored jutri, vstopnice v Matični knjigarni.

Dražbeni oglas. Carinarica v Ljubljani bo prodajala na javni dražbi 16. junija 1947 ob 8 v svojih prostorih v Ljubljani, Miklošičeva cesta 12, naslednje blago: 1389 kosov svilnenih rut za izključno ceno 158.900 dinarjev. Pozivajo se interesi, da se udeležijo prodaje. Udeleženci prodaje morajo predložiti pred začetkom dražbe 10% izključno ceno, t. j. 15.890 din kot kavejco.

Glavna carinarica, Ljubljana
Ola Celje-okolica, gospodarski odsek — gradbeni poret na znanju, da je zaradi popravila mostu na okrajni cesti II/196 Sv. Peter v Savinjski dolini—Novi Klošter—Polzela cesta za vozni promet zaprta II. 12. in 13. junija.

Dežurni lekarni v sredo 11. junija: I. državna lekarna, Dunajska cesta 6 in IV. državna lekarna, Celovška cesta 62.

PRESKRBA

DELITEV PREKAJENE SLANINE
Po nalogu gospodarskega oddelka v Ljubljani obveščamo potrošnike, da prejmejo v sredo 11. t. m. od 14—17 in v četrtek 12. t. m. od 8—12 kot izredni dodatek po 25 dkg prekajene slanine na živilsko nakaznico LD za mesec junij, odrezek 306.

Slanino bodo delile vse poslovalnice mestne klavnic, MLO in mesarji. Vse poslovalnice prejmejo na mesetni klavnic slanine v sredo 11. t. m. od 8 dalje. Cena prekajeni slani je 63.50 din kg.

Potrošniki glavnega mesta Ljubljana so doslej lahko uvažali drva potom dovolilnice (spremnice) iz vseh sektorjev: državnega, zadržnega in privatnega. Od sedaj dalje pa sme iz državnega sektorja uvažati le mestno trgovsko podjetje »Kurivov«. Za vse ostale (ustanove, podjetja, sindikate in privatnike) pridejo v poštev drva le iz zadržnega in privatnega sektorja.

Potrošnik, ki si hoče preskrbeti drva iz vseh ljubljanskih sektorjev, mora predhodno nabaviti uvoznico, ki jo dobi na rajonskem ljudskem odboru oziroma krajsem ljudskem odboru. Za to naj vloži interesent, bodisi posameznik ali ustanova, prošnjo z navedbo kraja in naslova dobavitelja ter priložbi odrezke. Odobrena količina za uvoz drva je: za eno osebo 3 kub. metra za 2—3 osebe 4 za 4—6 oseb 6 in za 7 ali več oseb 8 kub. metrov. Isto velja tudi za sindikate, le da morajo ti vnesti v višjo polmiski seznam prosilcev za drva. Če pa so njih člani iz raznih rajonov oziroma krajevskih odborov, so sindikati dolžni poslati toliko ko-

pij seznama članov za uvoz, v kolikor rajonov oziroma krajevskih odborov spadajo njih interesi za drva.

Na pristojnem rajonskem ljudskem odboru ali krajsem ljudskem odboru dobi prosilec dovolilnico za uvoz drva v 2 izvodih. Obe spremljici mora vlagatelj oddati dotičnemu krajsemu oziroma okrajnemu odboru, odkoder drva izvozijo. Za mu obe dovolilnici potrdi ter mu izvod vrne, da se koristnik pri pregledu preko linjske trošarinske postaje (mitnice) lahko izkaže; drugo dovoljenje pa mora krajevni odbor oziroma okrajni odbor poslati najbližji državnemu gozdni upravi v vednost.

MTP LRS obvešča:

Potrošniška potrdila o zaposlitvi za TD, SD ali LD predložijo upravičenci za mesec junij do 20. junija t. l.

Dijaki — srednješolci in visokošolci

Srednješolci in visokošolci so upravičeni do živilskih nakaznic za lahke delavce (LD) tudi za čas šolskih počitnic, zato izdajo v juniju šolske uprave vsem upravičencem srednješolskim in visokošolskim za dobo šolskih počitnic eno, skupno potrdilo za mesec junij, avgust in september.

Če pa bodo omenjeni dijaki o počitnicah v delovnih brigadah ali kakršnih koli kolonijah, jim za isto dobo pripadajo obroki, ki so določeni za delovne brigade ali kolonije, ne pa tudi obroki LD. (Iz pisarne MTP.)

NATEČAJ

Okrajni ILO v Murski Soboti razpisuje na podlagi uredbe o službi krajevnih babic (Uradni list LRS št. 18-47)

20 mest krajevnih babic

za babiške okoliše: Murska Sobotna, Murska Sobotna-bolnica, Krog, Tisina, Puncni, Martjanci, Cankova, Zenkovi, Beltinci, Lipovci, Izakovci, Gornja Lendava, Kuzma, Rogasovci, Pertoca, Selo, Križevci, Dankovci, Gornji Petrovci in Salovci.

Pogoji namestitve, prejemki itd, so razvidni iz Uradnega lista št. 18-47 ali Babiškega vestnika št. 5. Reflektantke naj vložijo prošnje do 25. junija na Okr. LO v Murski Soboti, socialno zdravstveni odsek. K pravilno kolkovani prošnji je priložiti v originalu ali v overovljenem prepisu: 1. državno izkaznico, 2. rojstni list, 3. rojstne liste otrok, za katere je kandidatka upravičena prejmati družinske doklade, 4. zadnje šolsko izpričevalo, 5. diplomu babiške šole (inozemske diplome morajo biti nostrificirane), 6. potrdilo pristojnega KLO o vpisu v volivni imenik, 7. potrdilo pristojnega javnega tožilstva, da prosilka ni bila kaznovana in da ni v preiskavi, 8. dekret o eventualni predhodni nastavitvi v javni službi, 9. lastnorčno napisan življenjepis prosilke.

Dosedanje občinske babice imajo pri namestitvi prednost. Prosilke ne smejo presegati 60 let starosti.

Iščejo se

dobro izvežbani, trezni šoferji-mehanikarji za tovorne in osebne avtomobile.

Ponudbe na: Gorenjsko gozdno gospodarstvo-ravnateljstvo Bled.

Iščemo

zakonski par

ki bi bil voljan prevzeti

vodstvo

sindikalne kuhinje

Takojšne

ponudbe je nasloviti na

Sindikat železarne Guštanj

MALI OGLASI

ENO ali DVE SOBI šteta dva študenta tehniške Plačata dobro Panube na oglasni oddelek »Ljudska pravica« pod »Soba« 2550 PREKLIC izjubljena je živilska nakaznica Nav na ime Pungercar Ana, Studenec, umobolnica Najditelj naj jo vrne, sicer je neveljavna. 2686

Oglašujte v »Ljudski pravici«

MLO Instalacije Celje sprejme takoj:

- 2 strojna tehnika
 - 2 tehnična risarja
 - 1 obratovodjo
 - za ključavničarsko stroko
 - 1 dobro strojepisko
- Ponudbe na
Upravo MLO Instalacije
Celje
Trg Svobode 10

Srečke Državne razredne loterije

Kupite srečke
Državne razredne loterije
Pismena naročila izvršujemo
takoj

Zrebanje I. razreda 6. kola bo
dne 12. junija 1947

Premija 200.000 din

Cena srečkam:

1/4 din 50, 1/2 din 100 in
1/3 din 200

Sekcija
za loterijske posle R. V. I.
Ljubljana, Tavčarjeva 5

NATEČAJ

za sprejem mladeničev - civilistov v I. letnik Vojno-glasbenega učilišča Jugoslovanske armade

Na podlagi potrebe bo sprejetih v šolskem letu 1947-48 večje število mladeničev-civilistov, starih od dokonanih 14 do dokonanih 16 let (rojnih v letih 1931, 1932, 1933), kot slušateljev v Vojno-glasbeno učilišče Jugoslovanske armade.

Potek se prične 1. septembra 1947. Šolanje traja štiri leta. V šoli se bodo učenci učili dva glasbena instrumenta in ostale glasbene teoretske predmete, kakor tudi predmete za splošno izobrazbo nižjih razredov srednjih šol in vojaške nauke. Šola ima položaj nižje srednje šole Učenci, ki dokončajo Vojno-glasbeno učilišče Jugoslovanske armade, bodo razporejeni v vojaške godbe Jugoslovanske armade kot vojaški godbeniki. Vsak absolvent je dolžan odslužiti kot vojaški godbenik najmanj dvakrat toliko let, kolikor jih je prebil v šoli.

Mladeniči, ki žele biti sprejeti v Vojno-glasbeno učilišče Jugoslovanske armade, naj pošljejo lastnorčno napisano in taksirano prošnjo priporočeno po pošti Centralnemu domu Jugoslovanske armade, Beograd, do vključno 10. avgusta 1947. — Prošnji priložite tele dokumente:

1. Domovnico.
2. Rojstni list.
3. Zadnje šolsko spričevalo.
4. Potrdilo, da vstopate v Vojno-glasbeno učilišče Jugoslovanske armade s pristankom staršev ali zakonitih varuhov (podpis mora biti potrjen od Ljudskega odbora).
5. Potrdilo, da imate odlično glasbeni posluš in čut za ritem. To potrdilo vam bo izdal kapelnik najbližje vojaške godbe, a kjer bi je ne bilo, glasbeni učitelj v dotičnem kraju.
6. Zdravniško potrdilo, da ste telesno in duševno popolnoma zdravi, da imate zdrave zobe in pravilno razvite ustnice.
7. Potrdilo o obnašanju.
8. Izjava, s katero se obvezujete, da boste v vojaških glasbenih ustanovah služili najmanj dvakrat toliko let, kolikor jih boste prebili v Vojno-glasbenem učilišču Jugoslovanske armade (podpis mora biti potrjen od Ljudskega odbora).

V prošnji morate navesti točen naslov (ulico, hišno številko, vas, občino, okraj, zadnjo pošto in prehodno železniško postajo).

Kandidati, ki bodo poslali prošnje z vsemi zahtevanimi dokumenti, bodo poklicani v Vojno-glasbeno učilišče Jugoslovanske armade, kjer bodo še enkrat komisjsko pregledani.

Kandidati, ki jih bo komisjski pregled spoznal za sposobne, bodo takoj ostali v učilišču, a nesposobni bodo poslani na svoje domove (z brezplačno vozovnico). Kandidati, ki bodo poklicani od Vojno-glasbenega učilišča Jugoslovanske armade na komisjski pregled, imajo pravico do brezplačne vožnje. Brezplačne vozovnice bodo izdajala vojaška okrožja na podlagi naredbe Politične uprave Jugoslovanske armade št. 2022 od 24. junija 1946.

Kandidati morajo prinesiti s seboj: kovčeg (velikost 65x30), krtače za obleko in obutev, krtačico za zobe, milo in brisačo.

Med kandidati, ki ustrezajo sprejemnim pogojem, imajo prednost otroci borcev partizanov in vojne sirote.

Oni kandidati, ki ustrezajo in ki so svojo glasbeno predizobrazbo dosegli v civilu, bodo lahko sprejeti v višji razred, ako bodo poprej položili izpit.

Iz Centralnega doma Jugoslovanske armade št. 4080-47.

Glavni urednik: Ivan Bratko. — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6 — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65 — Telefon naročninskega odd.: 30-30 Telefon oglašnega odd.: 36-85 Štev ček rač 60.4045-22.

Ravnateljstvo državne podkovske šole v Ljubljani

objavlja vsem interesentom, da se bo zaradi preobilnega dela in velike vročine vršilo podkovanje konj

s 1 junijem t. l. že od 6. dalje
Ta delovni čas velja do preklica

Dekanat medicinske fakultete

klinične bolnice v Ljubljani

razpisuje 4 mesta za

daktilografate

oziroma

administratorje

Vse podrobne informacije se dobe v personalni pisarni kliničnih bolnic v Ljubljani med uradnimi urami

Dekanat medicinske fakultete

klinične bolnice v Ljubljani

razpisuje 3 mesta za

perice v pralnici

kliničnih bolnic

Vse podrobne informacije se dobe v personalni pisarni kliničnih bolnic v Ljubljani med uradnimi urami

Dekanat medicinske fakultete

klinične bolnice v Ljubljani

razpisuje 7 mest za

bolniške strežnike

v klinični bolnici

Vse podrobne informacije se dobe v personalni pisarni kliničnih bolnic v Ljubljani med uradnimi urami

KINO

LJUBLJANA: UNION: Jugoslovanski film »Slavica«, »Filmski obzorik«. Predstave ob 16. 18.15, 20.15. — MATICA: Sovjetski film »Letališče Semibabca«, tednik. Predstave ob 16.15, 18.15, 20.15. — SLOGA: Sovjetska filmska komedija »Naloga majorskega inženirja«, tednik. Predstave ob 16.15, 18.15, 20.15. — KODIJEVO: Sovjetski film »Dvoboj«, tednik. Predstava ob 20. — TIVOLI: Sovjetski film »Napaka inž. Kočinska«, tednik. Predstavi ob 20.30 in 22.

MARIBOR: ESPLANADE: Francoski film »Dokler bom živel«, tednik. GRAJSKI: Sovjetski film »Prebrisano dekle«, tednik. Predstave ob 16.30, 18.30, 20.30.

CELJE: METROPOL: Sovjetska filmska komedija »Moja ljubzen«, tednik. — DOM: Češki film »Janosik«, tednik.

PTUJ: Sovjetski film »Veliki preobrate«, tednik.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje 569 m — 449 m

DNEVNI SPORED ZA SREDO 11. junija:
6 Budnice — 6.15 Iz naših časopisov, dnevni spored — 6.25 Veder jutranji spored — 6.30 Pevski slovenskih narodov — 7.15 Napoved časa, poročila, objave in radijski koledar — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Lahka glasba, mali oglasi, objave — 13.00 Oddaja za mladino in pionirje — 13.30 W. A. Mozart: Divertimento št. 1, izjava Mariborski pihalni trio (prenos iz Maribora) — 13.45 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ: Gledališče Leninskega komsomola na gostovanju v Jugoslaviji. I. del, Ruski list, 4. zvezek — I. Ruske narodne pesmi poje Lidija Ruslanova — 14.15 Napoved časa, poročila — 19. Radijski dnevnik Colnar: Razvoj in pomen padalstva — 19.10 Komorne skladbe Lucijana Marije Škerjanca izvajajo Albert Dermelj, Karlo Kubačević, Srečo Zalokar in Hugo Portograndi — 19.30 Napoved časa, poročila — 19.45 Lahka glasba, mali oglasi, objave — 20. Zdravstvena ura, dr. Tavčar-Kovčalka: Sonce in sveži zrak — temelja otroškega zdravja — 20.15 Nastop učencev in sluhateljev Akademije za glasbo v Ljubljani — 20.45 Čim več promoga za nove stroje — 21. Kaj si kdo želi — 21.30 Miaskovski: Kvartet op. 47 v e moju — 21.45 Tržniški godalni kvartet — 22. Preno vseh zveznih postaje iz Beograda — 22.15 Fiziokulturne objave — 22.30 Wietawski: Romanca iz koncerta v D molu — 22.30 Igra zabavnih orkester Radia Ljubljana.

SOLSTVO

RAZPIS za sprejem v I. letnik državne srednje šole za turizem in gostinstvo

Šolanje na srednji šoli za turizem in gostinstvo traja tri leta, in sicer dve leti teoretično-praktičnega pouka in tretje leto prakse v gostinskih obratih.

Sprejemni izpiti se vrše 23. in 24. junija. Sprejemni izpiti za srednjo šolo za turizem in gostinstvo v Ljubljani morajo opravljati dijaki, ki so uspešno dovršili četrti razred gimnazije, dalje učenci gostinskih podjetij, ki so opravili pomočniški izpit, in absolventi šole za gostinske gospodinjice. Ti izpiti se opravljajo po časovnih pravilih o sprejemnih izpitih za vsako gimnazijo in učiteljske, ki jih je predpisalo ministrstvo za prosveto LRS 16. II. 1947 in objavilo v Vestniku za prosveto 1947 št. 3.

Dijakom, ki so sprejemni izpiti za V. razred srednjih šol opravili že na gimnaziji, kakor tudi dijakom, ki so opravili ta izpit za srednje in nižje gospodarske šole LRS ni treba opravljati ponovno sprejemnega izpita.

Prijave kolkovane z 10 din, se sprejemajo do vključno 20. t. m. vsak dan od 9 do 12 v prostorih šole Privoz 11. Prošnjam je priložiti zadnje šolsko spričevalo in spričevalo zdravnika, da je kandidat sposoben za službo v turistično-gostinskih obratih. Podrobnejše informacije se dobe v pisarni šole med uradnimi urami.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

Drama:

Sreda, 11., ob 20: Shakespeare: »Mnogo hrupa za nič«. Red D.

Četrtek, 12.: Zaprto.

Petek, 13., ob 20: Afrogenov: »V tajsi«. Red B.

Sobota, 14., ob 20: Simonov: »Rusko vprašanje«. Premiera. Red M.

Opera:

Sreda, 11., ob 20: M. Polič: »Mati Jugovičev«. Red K.

Četrtek, 12.: Zaprto.

Petek, 13., ob 20: Žižek: »Miklova Zala«. Red H. (Dramska predstava.)

Sobota, 14., ob 20: M. I. Glinka: »Ivan Susanin«. Zaključna predstava za delegate kongresa LMS.

V MARIBORU

Četrtek, 12. ob 20: Nušič: »Dr. A. Red A.

Petek, 13.: Zaprto (generalna).

Sobota, 14. ob 20: Mollere: »Škopuh«. Premiera Izven

V STALINGRAJSKIH OKOPIH

VIKTOR NEKRASOV Roman

Z nekimi saperskim kapitanom — njegov bataljon je skrbel za prevoz čez reko — sva začela delati red. Pontonski most je bil žalosten, po bombardiranju ves v zamaških in krpah. Avtomobili so posamez gazili vodo do trebuha. Za silo sva napravila red. Vsi so se morali postaviti v vrsto. Tedaj pa se je nenadoma pojavil na »Willijcu« neki major s tankistovsko čelado na glavi. Prav do mostu se je pripeljal s svojim »Willicom«, tam pa se je vzravnal in na ves glas zakričal name: »Tri sto vrgov, zakaj pa ne pustiš ljudi na drugo stran? Nemški tanki so tri kilometre od tod! Ti pa delaš tu red! Veš, kar sapa mi je zaprlo. On pa je stal z revolverjem v roki, gobec rdeč, oči izbuljene. No, sem si mislil, če govore kaj takega že majorji — mora biti položaj res nevaren... Avtomobili pa so že ležli drug na drugega. Videl sem, kako so podrli mojega kapitana. In vrag vedi — menda se mi je tisti hip zmešalo. Skočil sem na »Willica« in — tresk! — enkrat, dvakrat, trikrat, naravnost po tistem pasjem gobcu. Iztrgal sem mu revolver in mu pognal vseh osem krogel v prsi. Pozneje se je pokazalo, da tankov sploh ni bilo. Šofer pa je nekam izginil. Morda sta bila Švaba, provokatorja. Kaj veš.«

»Morda sta bila res Švaba.« mu pritrdim. Širjajev umolkne. Gleda predse v eno točko. Slišati je, kako nekdo po telefonu robanji.

»Reci, kar hočeš, voljo pa ima, da moraš kar strmeti,« pravi Širjajev, ne da bi dvignil oči... »Bogme...«

»Kdo?« se začudim.

»Stalin, seveda. Prenešti dva taka umika. V enainštiridesetem in zdaj spet... Znati zapoditi jih izpred Moskve. In postaviti se jim porobu tu. Kako dolgo smo že tu? Tretji mesec? In z vsemi svojimi »Junkersi« in »Heinkeli« Nemci nič ne opravijo. In vse to po prodoru, po takem prodoru... Po julijskih dneh... Le kako mu je moralo biti pri srcu. Kaj misliš? Saj se davimo že drugo leto. On pa mora misliti za vse. Mi držimo tu svojih pet ali šest sto metrov, pa še robantimo. To ni prav, ono je slabo, mitraljez se zatika. On pa mora skrbeti za vso fronto. Najbrž še časopisa ne utegne prečitati. Kaj misliš, Kerzencev, ali utegne ali ne?«

»Ne vem. Mislim, da vendarle utegne.«

»Misliš, da utegne? Meni pa se zdi, da ne. Tebi je dobro. Sediš v bunkerju, kadiš mahorko in če ti ni kaj prav, zlezeš iz bunkerja, zarobantiš, včasih tudi zagroziš z revolverjem... Da in vse vprek poznaš — kaj kdo misli, in vsak griček, vsak kupček zemlje si oblezel. On pa? Zemljevid? Na njem pa zastavice. No, kar spoznaj se na to. In v spominu obdrži vse — kje je ofenziva, kje stoji, kje se umikajo. In glej, vse nas drži...« Širjajev vstane. »Zaigraj kaj. Karnauhov. Saj vidiš, kako se kitara dolgočasi v brezdelju.«

Karnauhov sname kitaro s stene. Bataljonski izvidniki

so jo našli včeraj v neki porušeni hiši. Nanjo je privezan moder svilen trak in vžgan napis: »Dragemu Vitji za spomin od Volje.«

»Kaj takega — ciganskega...«

Širjajev sede udobneje na posteljo in iztegne noge v tesnih kromovih golenciščih.

»Kako je kaj tam na prednjem položaju, Leška? Mirno?«

»Vse je mirno, tovariš višji poročnik,« odgovori klapuh Leška nalašč vedro, da bi ne mislil, da je zaspal. »V peto so pripeljali večerjo. Jeze se, ker je redka...«

»Temu podoficirju bom že pokazal, kako se češnje zob-ljejo. Če bi ponoči prišel, me zbudi. No, Karnauhov, zdaj pa le začni.«

Karnauhov zapoje. Glas ima zelo prijeten, globok, srednji med baritonom in tenorjem, in čudovit posluš. Poje tiho, toda z vnmom, včasih zatisne celo oči. Pesmi so vse ruske, otožne, mnogih še nikoli nisem slišal. Poje dobro. Tudi njegov obraz je prikupljiv. Nekoliko grob, toda nekam jasev, odkrit. Obrvi ima košate. Oči modre. Bistre, mirne. In vedno so take. Z nekakšnim globokim smehljajem, ki nikoli ne zamre. Celu tam, na griču, so se njegove oči smehljale.

Farber sedi in si z dlanjo zakriva oči. Skozi prste mu silijo rdečkasti kodrasti lasje. Na kaj misli zdajle? Niti približno si ne morem misliti. Na ženo, na otroke, na integrale, na neskončno majhne količine? Ali pa ga prav nobena stvar na svetu ne zanima? Včasih se mi zdi, da se niti smrti ne boji, tako brezbrizno in dolgočasno kadi med bombardiranjem.